

OSVIITTA

”Odotan tietoa rauhasta”

Kotkalainen Altti Uski on ylpeä ukrainalaisista ja venäläisistä sukujuuristaan, ja huolissaan molempien maiden ihmisistä.
sivu 3

**KIVIKIRKON SEINIEN
SALAISUUDET KIEHTOVAT**
sivu 5

**PÄÄSIÄISMUSIIKKI
HAASTAA KUULIJANSA**
sivu 7

KOTKA-KYMIN
SEURAKUNTA

PYHTÄÄN SEURAKUNTA
PYTTIS FÖRSAMLING

PÄÄKIRJOITUS

Olemme pääsiäisen kynnyksellä, tuon kirkkovuoden keskuksen äärellä. Pääsiäisenä pysähdymme seuraamaan Jeesuksen elämän viimeisiä vaiheita ja ylösnousemusta. Vai pysähdymmekö?

Pääsiäinen on kristinuskon juhlista vanhin sekä tärkein, ja sen viettoon liittyy monia perinteitä. Suomessa yleistä on pääsiäismunien maalaaminen, virpominen, kodin koristelu muun muassa pääsiäistipuilla ja rairuoholla, pääsiäiskokon ihailu ja pääsiäisruokien syöminen – pääsiäiskirkkoa unohtamatta.

Pääsiäisen vietto alkaa palmusunnuntaista, jolloin Jeesus saapui Jerusalemiin aasilla ratsastaen, kohti kärsimystä ja kuolemaa, mutta juuri niistä tulikin toivon ja voiton merkki. Palmusunnuntaina huomio on samassa tapahtumassa kuin adventtina: Jeesuksen saapumisessa Jerusalemiin aasilla ratsastaen.

Viimeistä ateriaa Jeesus vietti kiirastorstaina yhdessä opetuslastensa kanssa. Aterialle osallistui kaikki opetuslapset: yksi, joka luovuttaa Jeesuksen sotilaiden käsiin, yksi joka kieltää tuntevansa häntä ja pari, jotka nukkuvat, kun pitäisi valvoa. Pitkäperjantai on Jeesuksen ristiinnaulitsemisen ja kuoleman muistopäivä. Pääsiäispäivä, sunnuntai, on Jeesuksen ylösnousemuksen juhla, ja toisena pääsiäispäivänä, maanantaina, muistetaan ylös nousseen Jeesuksen ilmestymistä häntä seuranneille naisille ja opetuslapsille

Emmauksen tiellä. Ilmestykset vakuuttivat heidät Jeesuksen kuolleista nousemisesta ja jatkuvasta läsnäolosta.

Vaikka pääsiäisen tapahtumat sekä viime aikojen uutiset ovat synkkiä ja surullisia, on pääsiäinen ilon ja valon ja ennen kaikkea ylösnousemuksen juhla. Toivottavasti muistamme pysähtyä pääsiäisenä sen todellisen tarinan ääreen.

Kun alun perin suunnittelimme tätä lehden numeroa, oli maailmantilanne hyvinkin toisenlainen. Helmikuun 24. päivä muutti kuitenkin maailman suunnan Ukrainan sodan alkaessa.

Sota on kestänyt nyt puolitoista kuukautta. Meille tänne Kotkaan ja Pyhtäälle on tullut sotaa paenneita turvaan.

Pääsiäinen on erityisesti toivon juhla, Jeesus nousi kuolleista ja kuolemallaan kuoleman voitti. Ehkäpä juuri pääsiäisen aikaan

voisimmekin viestiä toinen toisillemme toivosta ja siitä, että Jeesus on meidät kuolemallaan lunastanut. Ja tuoda toivoa erityisesti heille, joilla toivo on juuri nyt kadoksissa ja elämältä viety pohja.

Emilia Pulkki
Päätoimittaja

Seurakuntavaalit järjestetään 20.11.2022

Seurakuntiin valitaan uudet luottamushenkilöt ensi syksyn vaaleissa kaudelle 2023–2026. Vaalipäivä on 20.11.2022. Ennakoäänestys järjestetään 8.–12.11.2022.

Seurakuntavaalit ovat paikallisvaalit. Seurakuntalaisille tämä tuo erinomaisen mahdollisuuden vaikuttaa kirkon työhön omassa lähiympäristössä. Vaaleissa valitaan paikallisen seurakunnan kirkkovaltuuston jäsenet. Kirkkovaltuustot päättävät paikallisesti seurakunnan toimintaan, henkilöstöön ja talouteen liittyvistä asioista.

Seurakuntien luottamushenkilöt vaikuttavat osaltaan laajemminkin siihen, millainen on kirkon tulevaisuus. Paikalliset luottamushenkilöt valitsevat aikanaan maallikkoedustajat kirkolliskokoukseen, joka on koko kirkon korkein päättävä elin.

Seurakuntavaalit ovat ainoat valtakunnalliset vaalit, jossa jo 16-vuotiaat saavat äänestää. Ehdokkaaksi voi asettua 18 vuotta täyttänyt konfirmoitu kirkon jäsen.

Marraskuussa valitaan 367 seurakuntaan yhteensä noin 8 000 uutta luottamushenkilöä.

Valitsijayhdistysten perustaminen ja ehdokasasettelu käynnistynyt

Ehdokasasettelu syksyn seurakuntavaaleihin on käynnistynyt, ja se päättyy 15.9.2022. Ehdolle asetetaan valitsijayhdistyksen kautta. Valitsijayhdistysten perustamisasiakirjat on jätettävä hyväksyttäväksi 15.9.2022.

Valitsijayhdistysten taustat voivat olla hyvin erilaisia. Yhdistyksen taustalla voi olla esimerkiksi puolue tai herätysliike, mutta valitsijayhdistyksen voi perustaa myös esimerkiksi kaupunginosan tai jonkin yhdistävän paikallisen teeman äärelle. Ehdokkaita voi yhdistää ajatus vaikkapa nuorten aseman vahvistamisesta, ympäristötyön tai jumalanpalveluselämän kehittämisestä tai tasa-arvon edistämisestä kirkossa.

uskottu toivottu rakastettu

#SEURAKUNTAVALIT SUOMEN EV. LUT. KIRKKO[†]

TEKIJÄT

23. vuosikerta

Julkaisija:

Kotka-Kymin seurakunta
Pyhtään seurakunta

Päätoimittaja:

Emilia Pulkki
emilia.pulkki@evl.fi

Toimitussihteeri:

Heidi Nevalainen
heidi.nevalainen@evl.fi

Osviitan toimitusneuvosto:

Seppo Karjalainen Isabel Pekonen
Stiina Kiiveri Mervi Liimatainen
Kai Takkula (Elsa Sihvolan sijainen)

Jakelu:

Kaupunkilehti Ankkuri/
SSM Itä-Suomi Oy
Jakelumuistutukset, p. 05 226 6300

Pyhtään seurakunta

Kirkkoherranvirasto

Motellikuja 4, 2.krs, 49220 Siltakylä
Avoimna ma ja ti klo 9-15 sekä to
klo 11-17
p. 044 743 1040
pyhtaa.kirkkoherranvirasto@evl.fi

Kotka-Kymin seurakunta

kirkkoherranvirasto.kotka-kymi@evl.fi

Kirkkoherranvirasto (Kotkansaari)

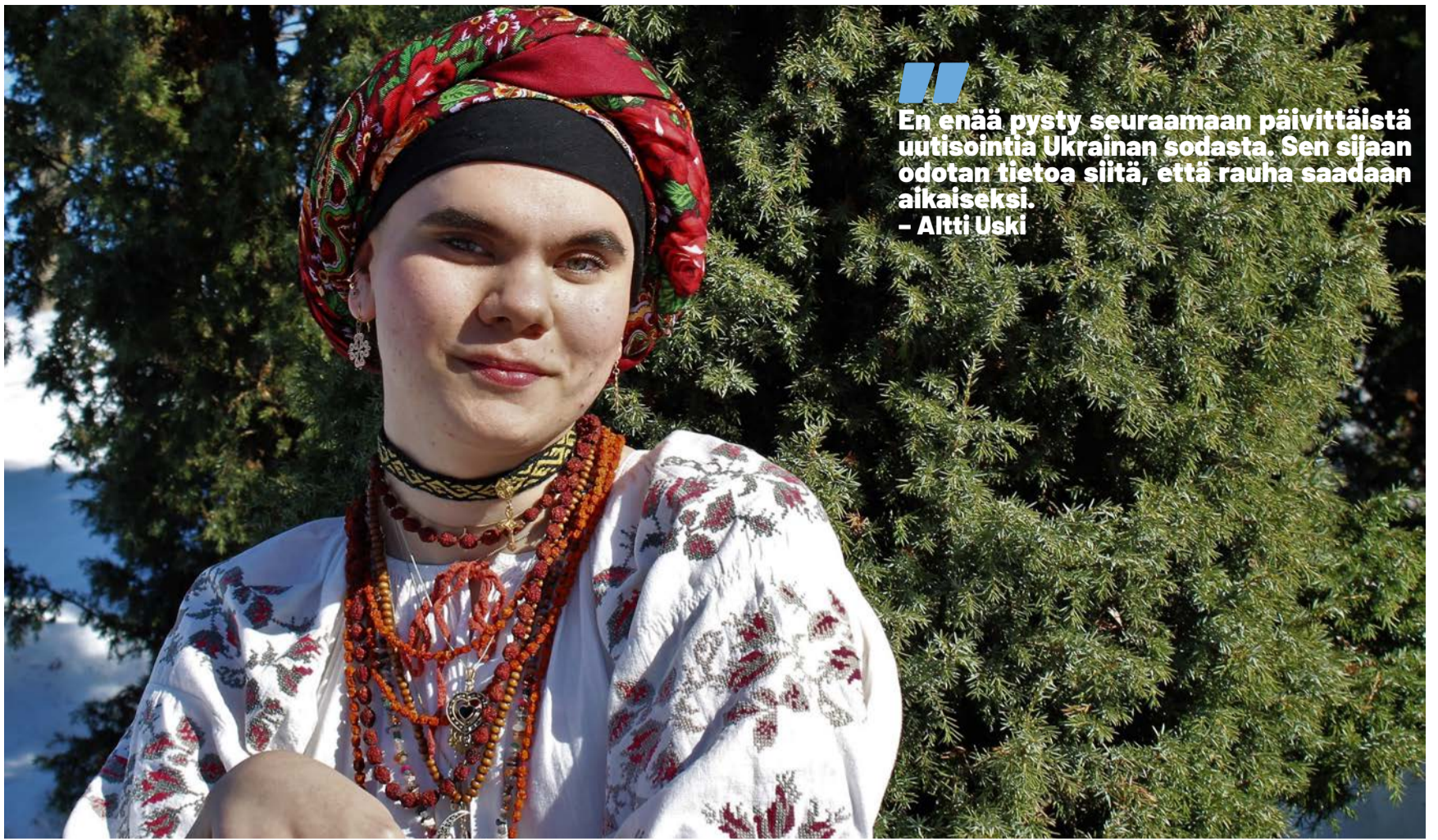
Avoimna arksin klo 9-15
Kotkan seurakuntakeskus
Mariankatu 14 E, 48100 Kotka
p. 040 196 7533

Kirkkoherranvirasto (Karhula)

Avoimna arksin klo 9-15
Karhulan seurakuntakeskus
Karhulantie 33, 48600 Kotka
p. 040 196 7533

**Iloitse, tytär Siion! Riemuitse,
tytär Jerusalem!
Katso, kuninkaasi tulee.
Vanhurskas ja voittoisa hän on,
hän on nöyrä, hän ratsastaa aasilla,
aasi on hänen kuninkaallinen ratsunsa.
Sak. 9:9**

En enää pysty seuraamaan päivittäistä uutisointia Ukrainan sodasta. Sen sijaan odotan tietoa siitä, että rauha saadaan aikaiseksi.
– Altti Uski

Altti Uski kunnioittaa myös pukeutumisellaan sukunsa historiaa ja perinteitä.

Ylpeästi itäeurooppalainen

Kotkalaisella 18-vuotiaalla Altti Uskilla on sukujuuria sekä Ukrainassa että Venäjällä. "Olen huolissani kaikista ukrainalaisista, mutta myös venäläisistä, jotka joutuvat kärsimään tästä sodasta."

Teksti ja kuva: Ville Vanhala

Paita ja alushame ovat ukrainalaista käsityötä. Huivit on valmistettu Venäjällä. 18-vuotias kotkalainen **Altti Uski** esittelee ukrainalaisen mallin mukaan tekemäänsä vyötä.

Hän kertoo, että vaatteiden päällä pitämisen lisäksi vyön tarkoitus on pitää myös paha pois vyön kantajasta.

– Itäeurooppalaiseen perinteeseen kuuluu sekin, että suunniltaan mennyttä ihmistä käsketään vyöttämään itsensä.

Uskin vaatetuksesta käy selväksi, miten tärkeitä perinteet hänelle ovat. Hän näyttää, että on ennen kaikkea itäeurooppalainen.

Uskin äidin isovanhemmat ovat lähtöisin Ukrainasta ja isän puolen suku Venäjän Karjalan Igrivistä, entisestä Teikarsaaresta.

– Olen syntynyt Suomessa ja suomalainen, mutta minulla on voimakas tunnesidos itäiseen Eurooppaan, etenkin Ukrainaan ja Venäjälle.

Ystävät pommisuoja

Altti Uski on sosiaalisen median välityksellä yhteydessä Ukrainan Kiovassa ja Odessassa asuviin ystäviinsä miltei päivittäin.

Hänen tuntemiaan ihmisiä ei ole kuollut, eikä heidän kotejaan ole tuhoutunut meillä olevassa sodassa.

Sosiaalisen median päivityksistä Uski on kuitenkin saanut tietää, että myös hänen ystävänsä joutuvat pakenemaan pommituksia ja ohjushyökkäyksiä pommisuojiin.

– Olen huolissani kaikista ukrainalaisista, mutta myös venäläisistä, jotka joutuvat kärsimään tästä sodasta.

Uski myöntää kynelehtineensä ”pari kylmän polttavaa kyyneltä”, kun hän kuuli Venäjän hyökänneen Ukrainaan.

– Sota synnytti minussa surua, mutta myös vihaa ja sääliä. Toivon, että Ukrainaan saadaan pian rauha, että ukrainalaiset pääsevät jälleenrakentamaan maataan ja että myös Venäjällä saadaan asiat oikeasti kuntoon.

Jaettua koti-ikävä

Altti Uski puhuu suomen lisäksi myös venäjää, ja hänellä on Kotkassa venäjänkielisiä ystäviä. Uski kertoo, että jo paljon ennen sodan syttymistä hän on joutunut kuulemaan rasistisia kommentteja puheissaan venäjää.

– On kuitenkin ollut musertavaa kuulla, että sodan myötä kaikkia venäläisiä on alettu vihata Putinin tekemien julmuuksien vuoksi.

Uskin mukaan nyt pitäisi ymmärtää myös se, minkälaisessa ahdingossa suuri joukko venäläisiä elää Venäjän nykyhallinnon alaisuudessa.

– Venäjällä yksi väärä sana voi olla niin suuri virhe, että siitä joutuu hengenvaaraan.

Uski sanoo jakavansa niiden Suomessa asuvien venäläisten ystäviensä koti-ikävä, jotka eivät voi palata tai eivät kenties pääse enää edes koskaan käymään synnyinseuduillaan.

– En enää pysty seuraamaan päivittäistä uutisointia Ukrainan sodasta. Sen sijaan odotan tietoa siitä, että rauha saadaan aikaiseksi.

Itsetuntoa ja rohkeutta

Näyttävästi ja peittelemättä omista sukujuuristaan ja kulttuuristaan ylpeä Altti Uski toivoisi, että ihmiset ylipäätään tunnustaisivat ja arvostaisivat omia perinteitään.

– Se on yksi keino muistaa ja muistuttaa siitä, mistä on tullut ja kuka pohjimmiltaan oikein on.

Uskille oman kulttuurin mukaan eläminen ja pukeutuminen on ollut voimavara, jonka ansiosta hän valtavirrasta erottavana on selvinnyt koulu- ja somekisuusamisesta.

– Kun näyttää rohkeasti sen, millainen on, niin se kasvattaa itsetuntoa, mikä toimii pahuutta ja ilkeyttä torjuvana kilpenä.

Seurakunnan yhteisö tuo turvallisuuden tunnetta

18-vuotias Altti Uski on tätä nykyä Kotka-Kymin seurakunnan nuorten vaikuttajaryhmän jäsen.

– Ryhmä on luotu sitä varten, että nuorilla on oma kanavansa päästä vaikuttamaan siihen, miten seurakuntaa kehitetään, Uski kertoo.

Uski on ollut tiiviisti mukana seurakunnan toiminnassa omasta rippileiristään lähtien.

– Rippileirin isostoiminnasta kiinnostuneena hakeudun itsekin isoseksi. Seurakunta on yhteisö, johon kuuluminen tuottaa minulle turvallisuuden tunnetta ja mielihyvää.

Kristitty Uski on myös kiinnostunut kansanperinteestä ja luonnonuskonnoista, mistä on seurannut hieman eripuraa Uskin ja joidenkin seurakunnan työntekijöiden välille.

– Asiasta on keskusteltu ja päästy myös sovintoon. Seurakunta on avara yhteisö, johon ovat tervetulleita kaikki ihonväristä ja äidinkielestä riippumatta.

Kirkon Ulkomaanapu arvioi tilannetta ja ihmisten avun tarvetta jatkuvasti, jotta apu kohdentuu sitä eniten tarvitseville niin Ukrainassa kuin muuallakin Euroopassa.

Seurakunnilta tukea Ukrainaan Kirkon Ulkomaanavun kautta

Kuukausi sotaa, 3,5 miljoonaa Ukrainan rajojen ulkopuolelle paennutta ihmistä.

Teksti Emilia Pulkki, kuva Kirkon Ulkomaanapu

Sota on pakottanut jo yli kolme miljoonaa ihmistä pakenemaan Ukrainasta.

Sodasta kärsivien tukemiseksi Kirkon Ulkomaanapu (KUA) suunnittelee useita maita kattavia toimia, joihin sisältyy muun muassa avustushenkilöstön lähettäminen Ukrainaan ja Unkariin.

Tällä hetkellä KUA tukee Unkarissa Hungarian Interchurch Aid -järjestöä (HIA), joka auttaa Unkarissa, Karpaattien alueella ja Ukrainan Lvivissä sotaa paenneita ihmisiä jakamalla ruokaa, vettä, hygienia- ja elintarvikkeita lääkitäviä lääkkeitä.

– Suomalaiset ovat anteliaasti lahjoittaneet avustustoimiimme, joilla autamme niitä, joihin sota Ukrainassa on vaikuttanut. Vastaamme tilanteeseen sekä nyt että jatkossa, sanoo Kirkon Ulkomaanavun toiminnanjohtaja **Jouni Hemberg**.

– Kokemuksemme pakolaisten palvelamisesta muissa maissa, ja erityisesti koulutuksesta ja psykososiaalisesta tuesta, on erittäin arvokasta auttaessamme traumatisoituneita ihmisiä, varsinkin naisia, nuoria ja lapsia sekä Ukrainassa että sen ulkopuolella.

Yli 15 000 ihmistä on jo saanut apua KUA:n ja HIA:n yhteistyön ansiosta. Järjestöt ovat esimerkiksi toimittaneet seitsemällä miljoonalla eurolla elintarvikkeita lääkitäviä lääkkeitä Länsi-Ukrainaan ja 278

tonnia ruokaa ja muita välttämättömyystarvikkeita useisiin kohteisiin, joissa kotinsa jättäneet ihmiset majailevat. KUA on tukenut HIA:a perustamaan vastaanottokeskuksia konfliktia paenneille sekä Unkarin ja Ukrainan väliselle rajalle että Budapestiin.

”Kokemuksemme pakolaisten palvelamisesta muissa maissa, ja erityisesti koulutuksesta ja psykososiaalisesta tuesta, on erittäin arvokasta auttaessamme traumatisoituneita ihmisiä, varsinkin naisia, nuoria ja lapsia sekä Ukrainassa että sen ulkopuolella.”
– Jouni Hemberg

Perustarvikkeita hätäapuna

Kirkon Ulkomaanapu jakaa alueella yhteistyökumppaninsa kautta hätäapuna tarvittavia perustarvikkeita. Käytännössä se on esimerkiksi ruoka-apua, lämmikkeitä ja muita perustarvikkeita. Hätäavun toimittaminen alkoi maaliskuun alussa Länsi-Ukrainassa.

Kirkon Ulkomaanavun avustuseräys Ukrainan konfliktissa kärsineiden autta-

miseksi on maaliskuussa tuottanut yli 2,5 miljoonaa euroa. Avuntarve on valtava. Tällä hetkellä arvioidaan, että Ukrainasta on paennut jo 3 miljoonaa ihmistä. Kotinsa talvea vasten jättäneillä on puutetta lämmikkeistä, suojista sekä ruuasta ja vedestä.

Kirkon Ulkomaanapu arvioi tilannetta ja ihmisten avun tarvetta jatkuvasti, jotta apu kohdentuu sitä eniten tarvitseville niin Ukrainassa kuin muualla Euroopassa.

Kirkon Ulkomaanavun kumppanijärjestö Hungarian Interchurch Aid (HIA) aloitti operaationsa Unkarin rajalla maaliskuun alussa ja HIA on perustanut hätäaputukikohtansa Länsi-Ukrainassa sijaitsevaan Lvivin kaupunkiin.

Kotka-Kymin ja Pyhtään seurakunnat tukevat Ukrainan sodasta kärsiviä eurolla / seurakunnan jäsen

Kotka-Kymin seurakunta päätti 10. maaliskuuta 31 450 euron katastrofiavustuksesta Ukrainan sodan uhrien tukemiseen. Apu toimitetaan perille Kirkon Ulkomaanavun kautta.

Seurakunnan antaman tuen lisäksi Kotkassa on toteutettu lipaskeräystä Kirkon Ulkomaanavulle, jonka tuotto maaliskuun loppuun mennessä on ollut 15 761,37€.

Myös Pyhtään seurakunnan kirkkoneuvosto päätti 24.3. tukevana Ukrainan sodasta kärsiviä Kirkon Ulkomaan avun kautta 3 693 eurolla.

Seurakunta varautuu auttamaan pakolaisia myös paikkakunnalla

– Ukrainan tilanne järkyttää. Lehdistön mukaan käsillä on suurin pakolaiskriisi sitten toisen maailmansodan ja valtava inhimillinen hätä, kun miljoonat ihmiset pakenevat sodan alta. Se synnyttää halun auttaa ja tällä hetkellä paras tapa auttaa on rahan lahjoittaminen vakaiden järjestöjen kautta. Lahjoitettava summa on käytännössä noin 1€ per seurakuntalainen, toteaa Kotka-Kymin seurakunnan kirkkoherra **Anna-Tiina Järvinen**.

Kotka-Kymin seurakunta on varautunut myös siihen, että pakolaisia tulee Ukrainasta Kotkaan ja heidän auttamiseensa paikkakunnalla.

– Olemme avanneet uusia vapaaehtoistyötehtäviä auttamaan tänne saapuvia pakolaisia. Mikäli haluat itse mukaan vapaaehtoiseksi auttajaksi, voit ilmoittautua osoitteessa www.vapaaehtoistyoy.fi/kotka tehtävään ”Apua Kotkassa oleville ukrainalaisille pakolaisille”, kertoo vapaaehtoistyön koordinaattori **Riikka Klaavu-Pihlajamaa**.

Pyhtään Pyhän Henrikin kirkon seinämaalauksia on maalianalyysin mukaan maalattu jo 1530-luvulla.

Sapelin kalistelua kaariholvissa

Pyhtään Pyhän Henrikin kirkon seinä- ja kattomaalaukset kertovat lukemattomia tarinoita, mutta kätkevät myös salaisuuksia.

Teksti ja kuva: Ville Vanhala

Pyhtään Pyhän Henrikin kirkon kaariholvissa taistellaan. Maalianalyysin arvion mukaan noin vuonna 1530 kirkon kattoon maalattujen miekkailijoiden mittelön syy ei kuitenkaan ole varmuudella tiedossa. Pyhtään seurakunnan kirkkovaltuuston ja -neuvoston jäsenen ja pitkäaikaisen suntion **Raino Ojansivun** mukaan kattomaalauksessa saattavat taistella ruotsalaiset ja venäläiset. Toisen teorian mukaan yhteenotto käydään evankelisluterilaisten ja katolilaisten kesken.

– Maalaus saattaa kuvata myös karjalaisen ja pirkkalaisten taistelua seudun metsästyksmaista, Ojansivu kertoo.

Pienet miekkailijat ovat Pyhtään kirkon noin parista kymmenestä seinämaalauksesta ja lukuisista kattomaalauksista eniten Ojansivun mieleen.

– Arvoituksellisuus tekee miekkailijoista kiinnostavan. Taistelun salaisuutta saadaan tuskin koskaan selville.

Tallessa kalkin alla

1460-luvulla valmistunut Pyhtään Pyhän Henrikin myöhäisgoottilainen harmaakivikirkko kuuluu samaan kirkkopereheeseen Vantaan Pyhän Laurin kirkon, Sipoon vanhan kirkon ja Porvoon ja Pernajan kirkkojen kanssa.

1500-luvun lopun uskonpuhdistuksen yhteydessä kirkkojen seinä- ja kattomaalauksia hävitettiin, mutta Pyhtään kirkossa ne peitettiin kalkilla.

Raino Ojansivu kertoo, että viimeksi sei-

nä- ja kattomaalauksia otettiin esiin ja korjattiin kirkossa vuosina 1996–1997 tehdyn remontin yhteydessä.

– Enimmillään maalausten päällä oli peräti kahdeksan kerrosta kalkkia. Osa kaariholveista on vielä avaamatta ja olen melko varma, että kalkkikerroksen alta löytyisi lisää kattomaalauksia.

Maaväreillä maalattujen maalausten tekijät eivät ole tiedossa. Ojansivun mukaan on mahdollista, että ainakin osan maalaustista on saksalaisten kirkkomaalareiden käsialaa.

– Täysin pois suljettua ei ole sekään, että kirkon maalauksia olisivat tehneet myös paikalliset ihmiset.

Enimmillään maalausten päällä oli peräti kahdeksan kerrosta kalkkia. Osa kaariholveista on vielä avaamatta ja olen melko varma, että kalkkikerroksen alta löytyisi lisää kattomaalauksia.

– **Raino Ojansivu**

Apostoleja ja vihkivettä

Pyhtään kirkon noin 6,3 metriä korkea Pyhä Kristoforos on Raino Ojansivun mukaan pohjoismaiden korkein kirkkomaalaus.

– Legendojen Kristuksen kantaja on tiellä liikkujien ja erityisesti moottoripyöräilijöiden suojelupyhimys, Raino Ojansivu kertoo.

Pyhtään kirkon alttariseinälle on maalattu 12 apostolista kaksi kuten myös länsiseinälle. Kummallakin sisäseinällä on neljän apostolin kuva. Kunkin apostolin jalkojen paikalla on ympyrä, jonka keskellä on risti.

– Perimätiedon mukaan ristit maalattiin siihen kohtaan, mihin piispa pirsotti kirkkoa käyttöön vihkiessään vihkivettä. Ympyrät ja apostolihahmot on maalattu myöhemmin.

Kirkon urkuperven kaitteessa on puolestaan öljyväreillä maalatut apostolit, jotka on Ojansivun mukaan maalattu 1800-luvun alussa. Apostolien malleina toimineet kaksi veljestä ja heidän setänsä kielsivät kuitenkin maalausten esille laittamisen.

– Maalaukset olivat 150 vuotta tervapaperiin käärittyinä kirkon vintillä, kunnes ne vuosien 1951–1953 remontin yhteydessä nostettiin nykyisille paikoilleen.

Hyvän ja pahan taistelu

Raino Ojansivun tarinat Pyhtään Pyhän Henrikin kirkon seinä- ja kattomaalauksista kuulostavat miltei yhtä kiehtovilta kuin maalaukset näyttävät.

– Aika monta kertaa sitä on ajatellut, että miten nämä maalaukset on liki puoli vuosituhatta sitten saatu tehtyä.

Pyhtään kirkon seinälle on maalattu myös häntäänsä kädessä heiluttava pieni piru, mutta nykyään se on jäänyt urkupervella sijaitsevien kuoron telineiden taakse piiloon.

– Pirulla on ollut suora näköyhteys vastapäisen seinän ristiinnaulitun kuvaan, Ojansivu kertoo.

– Se on ollut katseiden taistelua hyvän ja pahan välillä.

Katon tervasta ja ikkunoiden uusimista

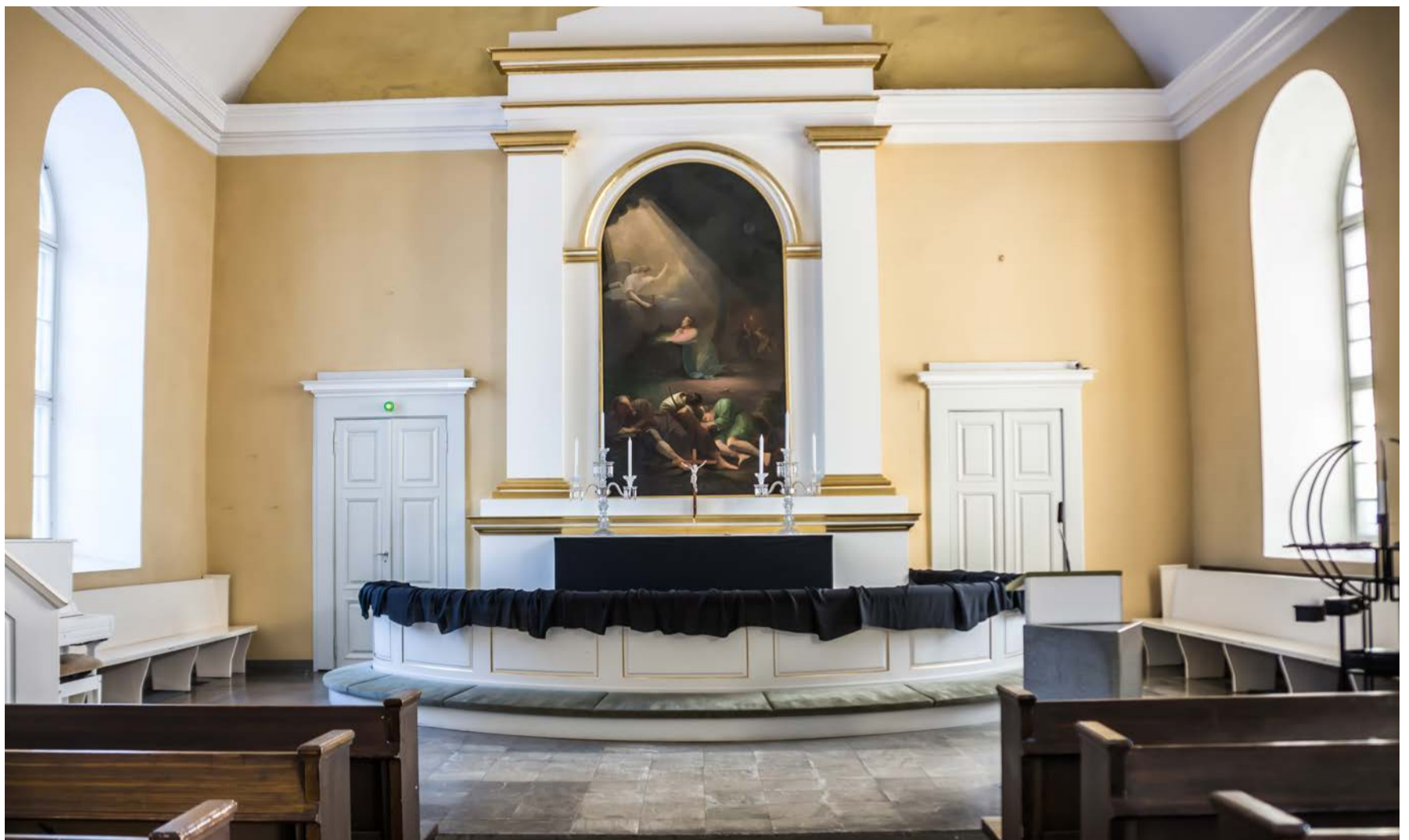
Pyhtään Pyhän Henrikin kirkon katto tervataan tulevana kesänä ja samalla uusitaan kirkon kattopaanuja.

Pyhtään seurakunnan kirkon kunnostusryhmään kuuluva Raino Ojansivu kertoo, että seurakunnan taloustilanteen salliessa kirkon vanhojen lyijylasi-ikkunoiden uusiminen käynnistetään vuoden kuluttua.

– Ikkunoiden uusiminen on vaativaa ammattityötä. Kaikkien seitsemän ikkunan uusimisen kustannusarvio on noin miljoona euroa.

Ojansivun mukaan museovirasto ja kirkkohallitus ovat laatineet ikkunoiden korjaussuunnitelmat. Lisäksi myös kirkon syöksytörvet ja räystäskourut joudutaan uusimaan.

² – Kirkollisvero ei riitä kattamaan remontin kokonaiskustannuksia, joten rahoitusta on etsittävä myös muista lähteistä.

Pitkäperjantain liturginen väri on musta. Se on kuolemansurun väri.

Kirkko pukeutuu mustaan

Kynttilät sammuvat. Urut vaikenevat. Altтари tyhjenetään esineistä ja verhotaan mustaan.

Teksti Stiina Kiiveri, kuvat Erkko Vuorensola, Emilia Pulkki

Pitkäperjantai on ainoa pyhäpäivä, jonka liturginen väri on musta.

Pääsiäinen on ilon ja valon ja ylönousemuksen juhla. Pääsiäisjuhlan värejä ovatkin valkoinen, hopea ja kulta. Mutta pitkäperjantain väri on musta. Se on kuolemansurun väri.

Kirkossa käytettävien tekstiilien värit ovat tarkkaan harkittuja, väritkin julistavat kirkon sanomaa. Liturgiset värit näkyvät kirkon eri tekstiileissä alttarilla, saarnastuolissa ja papin vaatetuksessa. Värit vaihtuvat pyhäpäivän mukaan.

– Vihreää on monta viikkoa, mustaa vain se yksi päivä vuodessa. Seurakuntalaisista näkee, että se huomataan. Musta on erilainen. Pysähdyttävä, Kotka-Kymin seurakunnan kirkkoherra **Anna-Tiina Järvinen** pohtii.

Kiirastorstaina kirkossa on vielä violetin värin aika. Violetilla, sinipunaisella tai tummansinisellä ilmennetään odotusta, valmistautumista ja katumusta, kyseessä on paastonaikojen tumma väri.

– Kiirastorstai on suosituimpia kirkkopäiviä. Meillä on silloin iltamessu kaikissa kolmessa kirkossa: Langinkoskella, Kymissä ja Kotkassa, Järvinen kertoo. Kiirastorstaina iloitaan vielä yhteisestä ehtoollisesta, mutta iltamessun lopuksi saapuu hiljaisuus. On hetki, kun urut hiljenevät. Kynttilät sammutetaan. Altтари riisutaan kankaista ja esineistä. Altтари

puetaan mustaan.

– Kotkan kirkossa perinteisiin kuuluu, että kirkkoon kannetaan kookas puinen risti ja se jätetään nojaamaan alttarikaidetta vasten, Järvinen kertoo.

–Viimeinen virsi lauletaan ilman säestystä. Pitkäperjantaina kirkossa on sanajumalanpalvelus. Silloin on Jeesuksen ristiin-

Kirkossa käytettävien tekstiilien värit ovat tarkkaan harkittuja, väritkin julistavat kirkon sanomaa.

naulitsemisen ja kuoleman muistopäivä. Mustaksi verhoillulla alttarilla on viisi punaista ruusua. Ne kuvastavat Kristuksen viittä haavaa. Punainen on Pyhän Hengen, tulen, veren ja todistuksen väri.

Pitkäperjantain kuolemansurun väri vaihtuu valkoiseksi lauantain ja sunnuntain välisenä yönä. Pääsiäispäivien jumalanpalveluksissa seurakuntaa odottaa ilosanoma, jota kertovat myös värit valkoinen, kulta ja hopea.

Ja kun tarkkaan katsotaan, on pitkäperjantain mustassa värissäkin toivona mukana kultaisia tai hopeisia lankoja.

Liturgiset värit

Liturgisia värejä on Suomen luterilaisen kirkon kirkkovuodessa viisi: valkoinen, vihreä, punainen, violetti/sininen ja musta. Liturgiset värit korostavat kirkkovuoden sisältöjä. Jumalanpalveluksissa kirkkotekstiilit sekä tietyt osat papin liturgisesta vaatetuksesta ovat päivän liturgisen värin mukaisia. Yleensä pyhäpäivän väriä käytetään koko seuraavan viikon ajan.

Valkoinen kuvaa iloa, kiitosta, puhtautta ja autuutta. Se on myös Jumalan, Kristuksen, taivaan enkelien ja pyhien symboli. Valkoista käytetään kirkkovuoden suurina juhlapäivinä kuten jouluyönä ja joulupäivänä, pääsiäisyönä ja pääsiäispäivinä sekä loppiaisena ja mikkelinpäivänä. Valkoisen rinnalla voidaan käyttää myös hopean ja kullan värejä.

Punainen on veren, tulen ja tunnustuksen väri. Sitä käytetään myös Pyhän Hengen ja Kristuksen tunnustamisen symbolina. Punaista käytetään muun muassa helluntaina, pyhäinpäivänä sekä apostolien ja marttyyrien (Stefanus, Henrik) päivinä.

Vihreä kuvaa toivoa ja iankaikkista elämää, mutta on myös elämän ja arjen väri. Vihreää käytetään loppiaisesta laskiaisesta sekä lähes kaikkina helluntain jälkeisen ajan pyhinä.

Violetti on katumuksen, odotuksen ja parannuksen väri. Sitä käytetään toisena, kolmantena ja neljäntenä adventtisunnuntaina sekä paastonaikana ja hiljaisella viikolla. Violetin rinnalla voidaan käyttää myös tummaa sinistä, joka violetin tavoin symboloi katumusta ja odotusta.

Musta on murheen ja surun sekä kaatoavaisuuden väri. Mustaa käytetään ainoastaan pitkäperjantaina ja sitä seuraavana hiljaisena lauantaina.

Lähde: evl.fi

Pääsiäisen musiikki vaikeudessaan ja moninaisuudessaan haastaa kuulijaansa.
– Liisa Väisänen

Katariinan Meripuistosta on tullut kanttori Liisa Väisäselle rakas rauhoittumispaikka. Pääsiäisessäkin häntä puhuttelee hiljainen lauantai ja sen rauha.

Kaikki elämän sävyt

Ne ovat läsnä myös pääsiäismusiikissa, joka haastaa kuulijansa. Kanttori Liisa Väisänen kuuntelee pääsiäisenä mm. Bachin passioita.

Teksti ja kuva Hannele Niemi

Pääsiäisen dramatiikka ja tunteiden ääripää – murskaavasta surusta pakahduttavaan riemuun, pelosta vapautukseen – kuuluvat musiikissa.

– Pääsiäinen on syvästi inhimillinen juhla, jossa läsnä ovat lähes kaikki elämän ristiriidat ja sävyt. Myös pääsiäisen musiikki vaikeudessaan ja moninaisuudessaan haastaa kuulijaansa.

Kotka-Kymin seurakunnan kanttorille **Liisa Väisäselle** musiikki on paitsi työ, myös juhlaa. Pääsiäisaikaan hän kuuntelee hiljaisuuden ohella musiikkimaailman suuria teoksia; oratorioita, passioita ja sielunmessuja.

Yksi tunnetuimmista, **Mozartin** Requiem mielletään pääsiäismusiikiksi. Sielunmessua Mozart sävelsi kirjaimellisesti kuolinvuoteellaan vuonna 1791. **Bachin** Matteus-passio kuvaa pääsiäisen tapahtumia aina Jeesuksen Betania-ennustuksesta hautaan asti.

Pääsiäiseen kuuluvat konsertit, eivät yhteislaulut, kuten jouluna.

Väisänen on kuullut kollegan suunnitteleman synkkien laulujen ja virsien iltaa.

– Miksei. Myös Kauneimmat pääsiäislaulut voisi toimia.

Murehella haikialla

Synkkyyttä pääsiäiseen liittyy paljon, ja hiljentymistä, vetäytymistä, lepoa. Liisa Väisästä puhuttelee nyt hiljainen lauantai, sen rauha ja antautuminen.

– Joka pääsiäinen tuo uuden, omanlaisensa merkityksen elämään.

Väisänen pääsiäinen menee osin töissä, mutta myös omien, vuosien mittaan rakkaiksi vakiintuneiden rituaalien parissa.

– Kuuntelen pääsiäisajan musiikkia, Bachin passioiden ohella ehkä Händelin Messias-oratoriota ja Buxtehuden kantatteja.

Kuuntelulistalle saattaa päätyä myös katolinen hymni, Stabat Mater, johon musiikkia ovat säveltäneet muun muassa **Haydn, Vivaldi** ja **Toivo Kuula**. 1200-luvun latinankielistä tekstiä pidetään yhtenä keskiajan vaikuttavimmista runoista.

”Murehella haikialla, seisoi äiti ristin alla, johon Poika naulitaan. Sydän sykki surkiasti, kyyneleitä katkerasti silmä vuosi tulvanaan ...”

Stabat Mater Dolorosa, Seisoo äiti tuskissaan kertoo Jeesuksen Maria-äidin kärsimyksistä.

Aurinko tanssii!

Samaa tuskanteemaa jatkaa pääsiäisen virsilista, Väisänen esimerkkeinä 77 ja 78, Käy yrttitarhasta polku ja Vieraalla maalla kaukana.

Kiirastorstain messussa yleensä viimeisenä lauletaan virsi 77 ilman säestystä. Kun koko maailma suree, urutkin vaikenevat.

– Kun urut eivät tue haurasta ihmisääntä, eivätkä peitä rosoja ja virheitä, kaiken maallisen karuus ja yksinkertaisuus korostuu.

Kirkossa kynttilät sammuvat, alttari saa mustan peitteen. Ehtoollisella muistamme Jeesuksen viimeistä ateriaa, jonka jälkeen ihmiset, yksi toisensa jälkeen, hylkäsivät Jumalan pojan.

Kanttori Väisänen muistuttaa myös pääsiäiseen kuuluvasta ylösnousemuksen riemusta, elämän voitosta ja kevään tulosta. Niitä ylistää virsikirjan lisävihon numero 942: ”Jeesus on noussut haudastansa, riemuitse taivas, riemuitse maa!”

Aurinko tanssii, halleluja! on täydellinen pääsiäisveisu, joka päätyi virsikirjaamme Tansaniasta. Sanoma toimii Suomessakin. Täällähän oli entisaikaan tapana nousta varhain pääsiäisaamuna katsomaan, kuinka kevätaurinko nousee. Ja tanssii!

Yhdessä ilolla laulaen

Tänä keväänä Liisa Väisänen aikoo nauttia yhdessä laulamisen ilosta, mistä niin pitkäksi aikaa jäätiin paitsi.

Kanttorin pääsiäiseen kuuluvat myös leikkokokukat – mieluusti tulppaanit – ja itsetehty vegaaninen pasha. Juvalla asuessaan hän tapasi pääsiäisaikaan käydä Valamon luostarissa.

– Se on erityisen keväinen paikka. Kannattaa käydä kokeilemassa kuulu Valamolainen teepöytä.

Kotkaan Väisänen muutti toukokuussa 2021. Lappeenrannassa syntynyt muusikko on ehtinyt asua myös Kuopiossa, Helsingissä ja Espoossa.

– Kotkaan on ollut helppo kotiutua, kiitos upean luonnon ja mukavan työyhteisön, jossa saa toteuttaa omia ideoitaan.

Kotka-Kymin seurakunnassa on kuusi kanttoria. Liisa Väisänen täydentää hyvin porukkaa instrumenttivalikoimallaan: piano, urut, laulu.

– Ukulelensoittoakin olen opetellut, hän paljastaa.

Varhaiskristityille jokainen sunnuntai oli ylösnousemusjuhla, miksei meillekin? – Tuomi Larvi

Hiljaisuuden joogatunnin jälkeen haastateltu Tuomi Larvi toivoo ihmisten keskittyvän pääsiäisen sanomaan – uhrikuolemaan ja ylösnousemukseen.

Ilman pääsiäistä ei olisi kristinuskoa

Pääsiäinen on matka, jonka mukana kannattaa kulkea, ajattelee kappalainen Tuomi Larvi. Pääsiäisessä on kristinuskon ydin: uhrikuolema ja ylösnousemus.

Teksti ja kuva Petri Pietiläinen

Kristinuskon ydin löytyy vanhimmasta ja tärkeimmästä kirkollisesta juhlasta – pääsiäisestä.

– Uskon ydin on pääsiäisessä, eikä joulua siinä ytimessä edes tarvittaisi, **Tuomi Larvi** pohtii pääsiäisen ajan merkitystä kristinuskossa.

Larvi on Kotka-Kymin seurakunnan aikuis- ja lähetystyön kappalainen, jolle pääsiäinen on kokonaisuus. Hän muistuttaa, että pääsiäinen oli kristittyjen ensimmäinen juhla. Joulua tuli merkitykselliseksi vasta paljon myöhemmin.

– Varhaiskristityille jokainen sunnuntai oli ylösnousemusjuhla, miksei meillekin? Vaikka synkkyyden ja kuoleman vieraannuttaa nykyajan ihmistä pääsiäisen merkityksistä, niin ilman sitä kristinuskoa ei olisi:

– Kristinuskon ydin on pääsiäisen uhrikuolema ja ylösnousemus.

Aikoinaan ihmisten oli varmaan vaikeata ymmärtää Jeesuksen sanomaa, sillä nykyäänkin ihminen pysähtyy ja pidättää hengitystään, kun hän ajattelee, miten Jumala, Isä, pystyi uhraamaan ainoan poikansa.

Uhrin merkitystä korostaa se, että kaikki tapahtui pääsiäisenä, joka on juutalaisille merkittävimpää juhlaa, pesah. Sitä vietetään Egyptin orjuudesta vapautumisen

kunniaksi, missä keskeistä oli se, että juutalaisten esikoispojat säilyivät hengissä, kun kuolema korjasi muiden Egyptin asukkaiden esikoiset.

Pääsiäisenä kuljemme Jeesuksen kanssa

Larville pääsiäinen on matka, kokonaisuus, joka alkaa palmusunnuntaina ja päättyy ylösnousemukseen todistukseen.

Pääsiäinen on kärsimysviikon kokonaisuus eikä erillisiä päiviä, vaikka jokaiselle päivälle on oma tarinansa ja saarnoissa painotuksensa. Tosin lankalauantaina, kun Jeesus makasi haudassa kuolleena, ei perinteisesti tehdä mitään, eikä kirkkoissa ole palveluksia.

– Minusta oikea tapa viettää pääsiäistä tarkoittaa mukana elämistä. Voi lukea tarinoita ja käydä vaikka joka päivä kirkossa. Viikko kulkee kohti kuolemaa. Pitkäperjantai koskettaa minua syvästi, eivät edeltävät tapahtumat niinkään, Larvi pohtii omaa pääsiäistään.

Tosin kiirastorstain merkitys ensimmäisenä ja viimeisenä ehtoollisena kirkastuu:

– Siinä määriteltiin se tapa, jolla Jeesus halusi seuraajiansa, meidän kaikkien kokoontuvan yhteen häntä muistamaan.

Silti pitkäperjantai, kärsimys on uskon keskiössä. Larvi miettii sitä, miten Jeesus

otti kaikkien synnit ennen ja hänen jälkeensä päällensä ja kärsi meidän kaikkien puolesta rangaistuksen.

– Kaikki opetuslapsetkaan eivät ymmärtäneet vaan ehdottivat pakenemista. Ajattelen kiitollisuudella sitä uhrautumista. Jeesus raivasi meille kaikille tien Jumalan luo.

Vanhassa testamentissa ihmisten syntien sovitusta vaati jatkuvia temppeleuhreja tai vuohipukkien ajamista erämaahan kuolemaan. Pääsiäisenä Jeesus oli viimeinen ja lopullinen uhri, eikä enää eläinuhreja tarvittu:

– Ristillä kuoli ihminen ja Jumala, uhri ja sovittaja, eikä sitä voi ymmärtää muuten kuin, että kaksi persoonaa oli yhtä.

Ensimmäisen pääsiäispäivän ilo Jeesuksen ylösnousemuksesta antaa meille kaikille ihmisille mallin, toivon siitä, ettei kuolema ole ikuista. Larvi pohtii sitäkin, että toisena pääsiäispäivänä Jeesuksen piti näyttäytyä myös muille, koska tuohon aikaan ei naisten sanaan uskottu.

– Hänen piti näyttäytyä, että todistajat ymmärtäisivät, että Jumala elää. Tätä voimme miettiä pääsiäisenä.

Pääsiäinen sodan keskellä

Kahden korona-pääsiäisen jälkeen pääsiäistä vietetään sodan keskellä. Kuolema ja kärsimys vallitsevat lähellä meitä. Larvi

toivoo ihmisten ajattelevan pääsiäistä viettäessään, että maailmassa on kaiken epävarmuuden keskellä jotain pysyvää:

– Maailma muuttuu, on sotia, mutta kirkkopyhät ja Jumala pysyvät paikallaan. Niistä voimme ammentaa toivoa, lohtua ja yhteisöllisyyttä. Ystävyys ja todellinen yhteisöllisyys ovat olemassa.

Nykytilanteessa monet vaipuvat murheeseen ja kysyvät: Jos Jumala on kaikkivaltias, missä hän on nyt? Miksi hän sallii pahan tapahtuvan?

– Meidän ei kannata sysätä vastuuta Jumalalle, koska me ihmiset olemme vastuussa, mutta tämä kysymys on niin monimutkainen, että se vaatisi pitkän pohdinnan. Kannattaa nyt keskittyä pääsiäiseen, Larvi miettii.

Jeesus otti leivän, siunasi, mursi ja antoi sen opetuslapsilleen sanoen: "Tämä on minun ruumiini, joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää tämä minun muistokseni." Luuk. 22:19

Ilmoittautuminen lasten kerhoihin on käynnissä

Kotka-Kymin seurakunnassa tarjotaan taas kesällä kerhoja 1.-2.-luokkalaisten lapsille. Lisäksi käynnissä on ilmoittautuminen syksyllä 2022 alkaviin päivä- ja leikkikerhoihin sekä satujumppaan.

Eka- ja tokaluokkalaisten kesäkerhot järjestetään Karhulan Pappilassa sekä Mussalon seurakuntakodilla. Karhulassa kerho kokoontuu 13.-23.6. ja Mussalossa 6.-23.6. Kerhot ovat avoinna klo 8-16. Kesäkerhon ruokamaksu on 8 €/päivä, mikä sisältää lounaan ja välipalan. Kesäkerhoihin on hyvä ilmoittautua viimeistään 14.4., jotta varmistat lapsellesi kerhopaikan.

Syksyllä alkava satujumppa on hauskaa liikkumista ja leikkiä tarinan varjolla. Jumppakerta kestää 1,5 tuntia sisältäen eväshetken. Satujumppa sopii 2-5-vuotiaille lapsille. Pienet jumpparit kokoontuvat Langinkosken kirkolla iltaisin.

Päiväkerhot ovat kerhoja vuonna 2019 syntyneille ja sitä vanhemmille lapsille. Kerhot kokoontuvat 2-3 kertaa viikossa 2-2,5 tuntia kerrallaan. Ohjelmassa on leikkiä, laulua, tutkimista ja liikkumista. Leikkikerhot puolestaan on tarkoitettu vuoden 2020 keväällä syntyneille ja sitä vanhemmille lapsille. Leikkikerhoihin kokoonnutaan kerran viikossa kahdeksi tunniksi. Päivä- ja leikkikerhot ovat maksuttomia.

Leikkikerhoja perustetaan Kotkan seurakuntakeskukselle ja Ristinkalliolle, jos ilmoittautuneita on vähintään kuusi. Sama määrä ilmoittautuneita tarvitaan päiväkerhoihin, joita perustetaan Karhulan Pappilaan, Langinkosken kirkolle, Jäppilään, Laajakosken kappelille, Ristinkalliolle, Mussalon seurakuntakodille ja Tavastilaan. Leikki- ja päiväkerhoihin sekä satujumppaan tulee ilmoittautua viimeistään 13.5.

Lisätiedot kerhopaikoista ja ilmoittautumislomakkeen löydät osoitteesta www.kotka-kyminseurakunta.fi/lastenkerhot.

Tapahtumat tuoreille aviopareille ja kasteperheille

Kotka-Kymin seurakunnassa järjestetään toukokuussa tapahtumat sekä tuoreille aviopareille että kasteperheille. Toiveena on, että seurakunta voisi olla läsnä heidän elämässään vielä näiden toimitusten jälkeenkin.

Kasteperheiden tapahtumaan kutsutaan erityisesti noin kuluneen vuoden sisällä kastetut vauvat ja heidän perheensä.

Tilaisuudessa kuullaan perhekeskustominnasta ja varhaisesta tuesta – puhujina ovat perhekeskuskoordinaattori **Emilia Koivisto** ja varhaisen tuen perheohjaaja **Virpi Timonen**. Lisäksi seurakunnan lastenohjaajat esittelevät lasten ja perheiden toimintaa seurakunnassa. Kahvitarjoilun äärellä voi tavata muita vauvaperheitä.

Tuoreiden avioparien tapahtumaan ovat tervetulleita kaikki noin kuluneen vuoden sisällä vihityt parit. Tapahtumassa on ohjelmassa perheneuvojen puheenvuoro, jossa annetaan vinkkejä vuorovaikutuksen toimivuuteen ja syventämiseen. Kahvipöydässä on mahdollista kohdata myös muita hiljattain avioituneita pareja.

Molemmissa tapahtumissa järjestetään maksuton lapsiparkki klo 17.30-19.30. Molempiin tapahtumiin toivotaan myös ennakoilmoittautumisia, jotka voi tehdä Taija Tiilikalle: taija.tiilikka@evl.fi tai p. 044 752 9483.

Ilmoittautuessa tulee kertoa lapsiparkkiin osallistuvien lasten määrä ja iät. Ilmoittauduthan kasteperheiden tapahtumaan viimeistään 28.4. ja avioparien tapahtumaan 29.4.

Kasteperheiden tapahtuma to 5.5. klo 18 Langinkosken kirkolla.

Tuoreiden avioparien tapahtuma pe 6.5. klo 18 Langinkosken kirkolla.

Hiljaisuuden arkipäivässä kuulostellaan luontoa

Helilän seurakuntatalolla Kotkassa järjestetään torstaina 9. kesäkuuta Hiljaisuuden arkipäivä klo 10-15. Hiljaisuuden arkipäivä on retriitinomainen päivä, jossa pysähdytään ja kuulostellaan omaa sisintä sekä luonnon heräämistä ja Luojan läsnäoloa elämässä. Päivää rytmittävät lyhyet rukoushetket ja ruokailu, mutta muu aika käytetään lueskellen, oleillen ja nauttien. Retriitin perinteen mukaisesti täälläkin ollaan aivan hiljaa.

Hiljaisuuden arkipäivä järjestetään yhteistyössä Haminan seurakunnan kanssa. Ohjaajina ovat **Elina Rajala** ja **Riikka Klaavu-Pihlajamaa**. Päivää vietetään Helilän seurakuntatalolla ja sen piha-alueella ja lähimetsässä. Ruokamaksu on 10 euroa, ja se maksetaan korttimaksuna paikan päällä. Päivään tulee ilmoittautua etukäteen, viimeistään 26.5., osoitteessa www.kotka-kyminseurakunta.fi/retriitit.

Perhekirkossa etsitään kadonnutta lammasta

Kymin kirkossa vietetään perhekirkkoa vappupäivänä 1.5. klo 14. Kirkossa kuullaan kertomus Hyvästä paimenesta ja etsitään kadonneita lampaita. Perhekirkon teema tulee yhdestä Kymin kirkon korkokuvasta, jossa aiheena on Hyvä paimen. Myös muiden kirkon korkokuvien ympärille tullaan myöhemmin järjestämään perheille suunnatut tapahtumat.

Kymin kirkossa on neljä korkokuvaa, jotka tilattiin kirkon 100-vuotisjuhlan kunniaksi vuonna 1951. Korkokuvat teki kuvanveistäjä **Aarre Aaltonen**. Hyvän paimenen lisäksi aiheina on Vuorisaarna, Pyhä yö ja Sallikaa lasten tulla.

Vappupäivän perhekirkossa tarjolla on simaa ja munkkeja. Ulkona on yhteistä tekemistä koko perheelle. Halutessaan saa pukeutua naamiaisasuun. Mukana on myös lastenkuoro Laulukamat.

VIRVON VARVON TUOREEKS TERVEEKS TULEVAKS VUODEKS

JUMALA SINUA SIUNATKOON

TAPAHTUMAT PYHTÄÄN SEURAKUNNASSA

JUMALANPALVELUKSIA

- Su 10.4. klo 10 **riparijumis** kirkossa.
- To 14.4. klo 18 **Kiirastorstain iltamessu** kirkossa.
- Pe 15.4. klo 10 **Pitkäperjantain sanajumalanpalvelus** kirkossa.
- Su 17.4. klo 10 **Pääsiäispäivän kaksikielinen sanajumalanpalvelus** kirkossa.
- Ma 18.4. klo 12 **2. pääsiäispäivän messu** Haaviston kyläkirkossa.
- Su 24.4. klo 10 **sanajumalanpalvelus** kirkossa.
- Su 1.5. klo 18 **Mahdollisuuksien ikkuna-messu** Siltakylän seurakuntatalossa. Klo 17 alkaen kahvi- ja tee-etkot.
- Su 8.5. klo 10 **Messu** kirkossa.
- Su 15.5. klo 10 **Riparijumalanpalvelus** kirkossa. Ennen jumalanpalvelusta klo 9 kaatuneiden muistopäivän seppeleenlasku Haaviston sankarihautausmaalla. Palveluksen jälkeen seppeleenlasku kirkon sankarihautausmaalla.
- Su 22.5. klo 10 **Messu** kirkossa.
- Viikkomesut Siltakylän seurakuntatalossa** klo 12 ke 6.4. & ke 4.5.

DIAKONIATYÖ

- Ke 20.4. klo 13.30 **seurakuntakerho** Hirvikosken koululla
- Ma 16.5. klo 10 **Hopeakerho** Siltakylän seurakuntatalossa
- Ti 17.5. klo 14 **Hopeakerho** Kirkonkylän seurakuntatalossa
- Ke 25.5. klo 13.30 **seurakuntakerho** Hirvikosken koululla

LAPSITYÖ

- Ma **ulkoperhekerho** klo 9.30–11 Siltakylän srk-talon pihassa.
- Ke **perhekerho** klo 9–11, Siltakylän seurakuntatalossa.
- To **ulkoperhekerho** kirkonkylän srk-talolla klo 9–11.
- Kerhoista voi tiedustella** vastaavalta lastenohjaajalta Laura Honkalalta, p. 044 743 3419, laura.honkala@evl.fi.
- Syksyn lapsikerhoon** voi jo ilmoittautua, 3-5-vuotiaat lapset.
- Ma 11.4. **Pääsiäisen rastirata** ulkoperhekerhossa klo 9.30–11. Rastirata alkaa Huutjärven rannan puolelta ja päättyy Siltakylän seurakuntatalon pihalle. Reitillä

on lapsille suunnattuja rasteja. Lopuksi mehut ja piparit.

MUUT

- Ke 27.4. klo 11.15 **Kansallisen veteraanipäivän seppeleenlasku** Haaviston sankarihautadalla, klo 12 seppeleenlasku Pyhtään kirkon sankarihautadalla, jonka jälkeen käynti Heinlahden muistomerkillä ja klo 13 pääjuhla, juhlan jälkeen kahvit.
- Keskiviikon keitokset -kaikille avoin ruokailu** Siltakylän srk-talossa ke 6.4. & ke 4.5. klo 16–17. Ruuan hinta 4 €/aikuiset ja alle 10-vuotiaat lapset ilmaiseksi. Ruokaa valmistetaan 25 ruokailijalle.
- To 26.5. **Pieni Pyhiinvaellus** Pyhtään kirkolta Ruotsinpyhtään kirkkoon. Matka noin 9 km. Matkaa voi tehdä kävelen tai pyöräillen. Vaelluksen päätteeksi viikkomesu Ruotsinpyhtään kirkossa ja kirkkokahvit. Ilm. 22.5. mennessä: Marjo Kujala p. 044 743 1025, marjo.kujala@evl.fi

PÄÄSIÄISEN RASTIRATA

Ma 11.4. Pääsiäisen rastirata ulkoperhekerhossa klo 9.30–11. Rastirata alkaa Huutjärven rannan puolelta. Reitillä on lapsille suunnattuja rasteja, joka päättyy Siltakylän seurakuntatalon pihalle.

Lopuksi mehut ja piparit.

TAPAHTUMAT KOTKA-KYMIN SEURAKUNNASSA

PÄÄSIÄISEN TAPAHTUMAT JA JUMALANPALVELUKSET

Palmusunnuntai 10.4.

- klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Pyhäkoulu.
- klo 12 **Messu** Kotkan kirkossa.
- klo 13 **Haltijantien kyläkirkko** Karhuvuoressa Haltijantien kerhuoneessa.
- klo 14 **Messu** Kymin kirkossa.

- Ma 11.4. klo 17 **Pieni Pääsiäisvaellus** Kymin kirkolla. Tule kulkemaan kanssamme pääsiäisen tapahtumien äärelle. Olemme Kymin kirkon pihapiirissä ja seuraamme matkan aikana Jeesuksen kulkua Palmusunnuntaista pääsiäisaiamuun. Sopii kaikenikäisille vaeltajille. Tapahtumassa mukana lapsikuoro Laulukamut.
- Ma 11.4. klo 17.30 **Hiljaisen viikon pieni pyhiinvaellus**. Lähtö Metsäkulman kappelilta, jossa matkaanlähtö-siunaus. Vaelletaan yhdessä Höyterin leirikeskuksen piha-alueelle, josta paluu omaa tahtia takaisin Metsäkulman kappelille. Pukeudu säänmukaisesti ja muista oma juomapullo.

- Ti 12.4. klo 18 **Synkkien virsien ilta** Kymin kirkossa. Lauetaan yhdessä kärsimysajan virsiä.

- Ke 13.4. klo 13 **Ehtoolliskirkko** Langinkosken kirkossa, Messun jälkeen kirkkokahvit Toivonsalissa.
- Ke 13.4. klo 17 **"Ihmisiä hiljaisella viikolla" -raamattuhetki** Kotkan kirkossa. Juudas Iskariotista kertoo pastori Nina Eskoli. Katsottavissa myös verkossa os. www.facebook.com/kotkakymi
- Ke 13.4. klo 18 **Arjen hengähdys rauhan puolesta** -ehtoollishetki Kotkan kirkossa.

Kiirastorstai 14.4.

- klo 16 **Kiirastorstain messu** Kotkan kirkossa.
- klo 18 **Kiirastorstai messu** Kymin kirkossa.
- klo 18 **"Ihmisiä hiljaisella viikolla" -raamattuhetki** Langinkosken kirkon Toivonsalissa. Johanneksesta ja Simon Pietarista kertoo pastori Tero Hietaanen. Katsottavissa myös verkossa os. www.facebook.com/kotkakymi
- klo 19 **Kiirastorstain messu** Langinkosken kirkossa.

Pitkäperjantai 15.4.

- klo 10 **Pitkäperjantain sanajumalanpalvelus** Langinkosken kirkossa
- klo 12 **Pitkäperjantain sanajumalanpalvelus** Kotkan kirkossa.
- klo 15 **Pitkäperjantain Kuolinhetken hartaus** Kymin kirkossa.
- klo 16 **"Ihmisiä hiljaisella viikolla" -raamattuhetki** Kymin kirkossa. Jeesus Nasarettiläisestä kertoo pastori Nina Eskoli. Katsottavissa myös verkossa os. www.facebook.com/kotkakymi

- La 16.4. klo 22 **Pääsiäisyön messu** Langinkosken kirkossa.

I Pääsiäispäivä su 17.4.

- klo 10 **Pääsiäispäivän messu** Langinkosken kirkossa.
- klo 12 **Pääsiäispäivän messu** Kotkan kirkossa.
- klo 14 **Pääsiäispäivän messu** Kymin kirkossa.

II Pääsiäispäivä ma 18.4.

- klo 12 **II Pääsiäispäivän messu "Uusin sävelin"** Kotkan kirkossa. Mukana lauluhytje Seksti.

PÄÄSIÄISEN TAPAHTUMAT VERKOSSA OSOITTEESSA WWW.FACEBOOK.COM/KOTKAKYMI

Palmusunnuntai 10.4.

- klo 10 **Messu** verkossa
- klo 12 **Virtuaalivirpominen** verkossa
- klo 15 **Lasten pääsiäishartaus** verkossa

Hiljainen viikko

Ma 11.4.

- klo 8 **Aamuhartaus** verkossa

Ti 12.4.

- klo 8 **Aamuhartaus** verkossa

Ke 13.4.

- klo 8 **Aamuhartaus** verkossa
- klo 17 **Ihmisiä hiljaisella viikolla -raamattuhetki** verkossa
- klo 20 **Iltahartaus** verkossa

Kiirastorstai to 14.4.

- klo 8 **Aamuhartaus** verkossa
- klo 15 **Lasten pääsiäishartaus** verkossa
- klo 18 **Ihmisiä hiljaisella viikolla -raamattuhetki** verkossa
- klo 20 **Iltahartaus** verkossa

Pitkäperjantai pe 15.4.

- klo 8 **Aamuhartaus** verkossa
- klo 15 **Lasten pääsiäishartaus** verkossa
- klo 16 **Ihmisiä hiljaisella viikolla -raamattuhetki** verkossa
- klo 20 **Iltahartaus** verkossa

La 16.4.

- klo 8 **Aamuhartaus** verkossa

I Pääsiäispäivä su 17.4.

- klo 8 **Aamuhartaus** verkossa
- klo 10 **Messu** verkossa
- klo 15 **Lasten pääsiäishartaus** verkossa

II Pääsiäispäivä ma 18.4.

- klo 8 **Aamuhartaus** verkossa

Jeesus huusi kovalla äänellä:
"Isä, sinun käsiisi minä uskon henkeni."
Tämän sanottuaan hän henkäisi viimeisen kerran.
Luuk. 23:46

TAPAHTUMAT KOTKA-KYMIN SEURAKUNNASSA

JUMALANPALVELUKSIA

Katso tarkemmat messutiedot osoitteesta www.kotka-kyminseurakunta.fi.

Messu striimattuna osoitteesta www.kotka-kyminseurakunta.fi sunnuntaisin klo 10 Langinkosken kirkosta. (Huomioi poikkeusajat)

- Arjen Hengähdys -rukousethki ja ehtoollinen Kotkan kirkossa keskiviikkoisin klo 18.
- Pe 22.4. klo 18 **Yhessä-messu** Langinkosken kirkon Toivonsalissa. Messu täynnä musiikkia, sanomaa ja yhdessäoloa, sekä iltapala.
- Su 24.4. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Kehitysvammaisten kirkkopyhä. Pyhäkoulu. Mukana Aurinkokuoro.
- Su 24.4. klo 12 **Messu** Kotkan kirkossa.
- Su 24.4. klo 14 **Messu** Kymin kirkossa.
- Ke 27.4. klo 12 **Kansallisen veteraanipäivän jumalanpalvelus** Langinkosken kirkossa. Katsottavissa myös verkossa os. www.kotka-kyminseurakunta.fi
- Su 1.5. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa.
- Su 1.5. klo 12 **Messu** Kotkan kirkossa.
- Su 1.5. klo 13 **Haltijantien kyläkirkko** Karhuvuoressa Haltijantien kerhuhuoneessa.
- Su 1.5. klo 14 **Perhemessu** Kymin kirkossa. Kirkkohetki ”Kadonnutta lammasta etsimässä” lapsiperheille.
- Ke 4.5. klo 13 **Ehtoolliskirkko** Langinkosken kirkossa. Messun jälkeen kirkkokahvit Toivonsalissa.
- Su 8.5. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa.
- Su 8.5. klo 12 **Messu** Kotkan kirkossa.
- Sö 8.5. kl. 13 **Mässä** i Langinkoski kyrka.
- Su 8.5. klo 14 **Messu** Kymin kirkossa.
- Pe 13.5. klo 18 **Yhessä-messu** Langinkosken kirkon Toivonsalissa. Messu täynnä musiikkia, sanomaa ja yhdessäoloa, sekä iltapala.
- Su 15.5. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Pyhäkoulu.
- Su 15.5. klo 12 **Messu** Kotkan kirkossa. Kaatuneitten muistopäivä. Messun jälkeen seppeleenlasku sankarihautoilla.
- Su 15.5. klo 14 **Messu** Kymin kirkossa. Kaatuneitten muistopäivä. Messun jälkeen seppeleenlasku sankarihautoilla.
- Su 22.5. klo 10 **Messu** Langinkosken kirkossa. Pyhäkoulu.
- Su 22.5. klo 12 **Messu** Kotkan kirkossa.
- Su 22.5. klo 13 **Haltijantien kyläkirkko** Karhuvuoressa Haltijantien kerhuhuoneessa.
- Su 22.5. klo 14 **Messu** Kymin kirkossa.
- Ke 25.5. klo 10 **Päivä- ja perhekerhojen kevätkirkko** Kymin kirkossa.

SANA JA RUKOUS

- Keskiviikkoisin klo 20 **Iltahartaus verkossa** www.facebook.com/kotkakymi
- Keskiviikkoisin klo 18.30 **Rukous Kotkan puolesta** Kotkan kirkossa. Rukoilemme ja laulamme yhdessä.
- Su 10.4. ja 8.5. klo 16 **Siioninvirsiseurat** Karhulantie 31, Boxilla. Laulua, lyhyitä puheita ja yhdessäoloa.
- Ma 18.4., 2.5. ja 16.5. klo 18.30-20.30 **Healing Rooms -rukousklinikka** Karhulan srk-keskuksessa. Rukoillaan puolestasi.
- Su 24.4. klo 14 **Sanan ja rukouksen iltapäivä** ”Jumala voi” Langinkosken kirkossa. Vieraana evankelista, ilosanoman julistaja ja esirukoilija Pirkko Vesavaara. Laulua, opetusta, kahvit ja rukouspalvelu.

MUSIIKKI

- Pe 8.4. klo 12 **Organ Friday -konsertti** Kotkan kirkossa. Arttu Selonen, urut. Vapaa pääsy.
- Pe 29.4. klo 12 **Organ Friday -konsertti** Kotkan kirkossa. Tarja Silvennoinen, urut. Vapaa pääsy.
- Pe 6.5. klo 12 **Organ Friday -konsertti** Kotkan kirkossa. Jaana Jokimies & urkuoppilaat. Vapaa pääsy.
- To 19.5. klo 18 **Hyväntekeväisyys-konsertti Ukrainan tukemiseksi** Kymin kirkossa.

DIAKONIA

- Seniorileiri** 2.-5.5. Ristiniemen kurssikeskuksessa. Yhdessäoloa, rentoa ohjelmaa, ravintoa sekä mielelle että kropalle. Linja-autokuljetus. Leirin hinta 60 €. Ilm. ma 11.4 menn. p. 040 196 7505. Ilmoittautuneille lähetetään leirikirje ennen leirin alkua. Lisätietoja Anna-Stina Tulokas p. 041 462 6205.
- Ke 4.5. klo 17.30 **Läheisten ilta** Karhulantie 31, Alasalissa. Illan aiheina mm. tietoa itsemurhasta ja sen vaikutuksista läheisiin, omakohtaisia kokemuksia ja keskustelua. Tilaisuuden ohjaa Surunauha ry:n työntekijä Teppo Kupias, diakoni Hanna Kokkomäki ja Kakspyn perhe- ja läheistyön kokemusohtaja Pia. Ilm. sähköpostilla vertaistuki@surunauha.net tai tekstiviestillä p. 044 751 9916.
- Pe 13.5. klo 13 **Supertoivokerho liikuntaesteisille** Langinkosken kirkon Toivonsalissa. Kerhoon on invataksikuljetus, 5 €/kerhokerta. Uusien tulokkaiden ilm. Anna-Stina Tulokas p. 041 462 6205.

AIKUISET

- Katso kaikki **viikkotoiminta** osoitteesta www.kotka-kyminseurakunta.fi/aikuisille
- Keskiviikkoisin klo 10-12 **Kaikkille avoin Olohuone** Karhulan srk-keskuksessa. Hartaushetki klo 11. (ei 13.4.)
  - Ke 6.4. klo 18 **Matkakumppanina suru-tapahtuma läheisensä menettäneille** Kotkan srk-keskuksessa. Kuulemme sairaalapastorin puheenpuheen surusta ja juomme kahvit yhdessä. Voit jutella myös muiden menetyksen kokeneiden sekä työntekijöiden kanssa. Maksuton lapsiparkki klo 17.30-19.30. Lisätiedot: srk-pastori Taija Tiilikka, taija.tiilikka@evl.fi tai p. 044 752 9483.
  - To 7.4., 21.4., 5.5. ja 19.5. klo 11 **Arkiohjelma** ennen Arkiruokailua Karhulan srk-keskuksessa. Parillisin viikoin.
  - To 7.4. ja 5.5. klo 16.30 **Miesten saunailta** Höyterin leirikeskuksesta. Saunomista, yhdessäoloa, pientä iltapalaa. Meno omin kyydein. Ilm. saman viikon ti menn. tarjoilun vuoksi, p. 040 196 7505/Päivi Ihatsu.
  - To 21.4. ja 19.5. klo 17 **Naisten saunailta** Höyterin leirikeskuksesta. Tule saunomaan ja iltapalalle Höyteriin! Yhteiskuljetus 5 €. Lähtö klo 16.30 Kotkan srk-keskuksesta-Langinkoski-Karhulan srk-keskus. Tarvittaessa muita pysähdyksiä. Paluu Höyteristä klo 19.30. Ilm. Päivi Ihatsulle viim. edell. päivänä, puh 040 196 7505.
  - Pe 6.5. klo 18 **Tapahtuma tuoreille aviopareille** Langinkosken kirkolla. Vinkkejä vuorovaikutuksen toimivuuteen ja syventämiseen perheneuvojilta. Kahvitarjoilu ja mahdollisuus kohdata muita n. vuoden sisällä vihityjä pareja. Maksuton lapsiparkki klo 17.30-19.30. Ilm. 29.4. menn. taija.tiilikka@evl.fi tai p. 044 752 9483. Kerro ilm. lapsiparkkiin osall. lasten määrä ja iät.

- To 26.5. klo 12 **Helatorstain pieni pyhiinvaellus**. Lähtö ja paluu Kymin kirkko, 20 km rengasreitti. Ehtoollinen maastossa. Ilm. viim. 22.5. www.kotka-kyminseurakunta.fi/pyhiinvaellus
- Naisten saunaleiri** 27.-28.5. Ristiniemen kurssikeskuksessa. Alkaa pe klo 17, päättyy la klo 12. Tule saunomaan pitkän kaavan mukaan. Mukavaa ja rentoa yhdessäoloa. Hinta 30 €, sis. yöpymisen omin liinavaattein, saunan, ja ruokailut. Kuljetus klo 16.30 Kotkan srk-keskukselta reittiä: Langinkosken kirkon pysäkki-tarvittaessa Karhuvuori-Karhulan srk-keskus-Ristiniemi. Mukana Tuomi Larvi ja Sari Mannersuo. Ilm. 20.5. menn. p. 040 196 7505.
- To 9.6. klo 10-15 **Hiljaisuuden arkipäivä** Helilän srk-talolla ja lähiluonnossa. Retriitinomainen päivä, jota rytmittävät lyhyet rukousethket ja ruokailu. Muun ajan voit käyttää lueskellen, oleillen ja nauttien. Ruokamaksu 10 € (korttimaksu paikan päällä). Järj. yhdessä Haminan srk:n kanssa. Ohj. Elina Rajala ja Riikka Klaavu-Pihlajamaa. Ilm. 26.5. menn. www.kotka-kyminseurakunta.fi/retriitit

NUORET

- Katso **viikkotoiminta** osoitteesta www.kotka-kyminseurakunta.fi/nuoret
- To 14.4. klo 15 **Nuorten Kiirasateria**, loppuu messuun (n. klo 19) Kymin kirkossa. Ilm. ja allergiat Sinikalle whapilla p. 041 462 6212
  - Ma 2.5. klo 18-20 **Leffailta** Pappilassa.

LAPSET JA PERHEET

- Tarkemmat tiedot löydät Facebookista: Kotka-Kymin lapsi- ja perhetöy sekä nettisivuilta os. www.kotka-kyminseurakunta.fi/lastenkerhot
- Kiertävät iltaperhekerhot:** Ke 6.4. klo 17 Laajakosken kappelissa Ke 20.4. klo 17 Mussalon srk-kodilla. Ke 4.5. klo 17 Siikakosken Koskipuistossa Ke 18.5. klo 17 Santalahden luontopolulla.
  - To 5.5. klo 18 **Kasteperheiden tapahtuma** n. vuoden sisällä kastetuille lapsille ja heidän perheilleen Langinkosken kirkolla. Mukana mm. perhekeskuskoordinaattori sekä varhaisen tuen perheohjaaja. Srk:n lastenohjaajat esittelevät srk:n toimintaa. Kahvitarjoilu. Maksuton lapsiparkki klo 17.30-19.30. Ilm. 28.4. menn. taija.tiilikka@evl.fi tai p. 044 752 9483. Kerro ilm. lapsiparkkiin osall. lasten määrä ja iät.
  - La 14.5. klo 9-16 **Luontoliikuntapäivä** perheille Ristiniemen kurssikeskuksessa. (ennakoilmoittautuminen)
  - Ke 25.5. klo 10 **Päivä- ja perhekerhojen kevätkirkko** Kymin kirkossa.

MUUT

- Arkiruokailut:** to klo 12-13 Karhulan srk-keskuksessa pe klo 12-13 Kotkan srk-keskuksessa Arkiruokailu on kaikille avoin kotiruokailun. Hinta työttömille ja vähävaraisille 1,50 €, muille 5 €. Viikoittain.
- Ke klo 17 **Meijän keittiö -yhteisöllinen ruokailu** Langinkosken kirkon Toivonsalissa. Hinta 5 €/hlö, lapset alle 18 v. aikuisen seurassa ilmaiseksi. Viikoittain.
- Parillisien viikkojen to klo 11 **Arkiohjelma** Karhulan srk-keskuksessa. Ohjelmaa ennen Arkiruokailua.
- Kotkan kirkko on avoinna su klo 13.30-14.30 ja Kymin kirkko su klo 15.30-16.30 hiljentymistä ja sielunhoitoa varten.**
- Painaako maailmantilanne tai jokin muu asia mieltäsi? Kotka-Kymin srk:n päivystävän papin tavoitat** ma-pe klo 9-18 p. 040 545 9566.

SANAN JA RUKOUKSEN ILTAPÄIVÄ

Su 24.4. klo 14 Sanan ja rukouksen iltapäivä ”Jumala voi” Langinkosken kirkossa. Vieraana evankelista, ilosanoman julistaja ja esirukoilija Pirkko Vesavaara. Laulua, opetusta, kahvit ja rukouspalvelu.

PIENÄ URKUKONSERTTEJA KOTKAN KIRKOSSA

Organ Friday -miniurkkokonsertit jatkuvat taas Kotkan kirkossa. Tänä keväänä ohjelmassa on vielä kolme urkkokonserttia, joiden kesto on n. 25 minuuttia. Konsertteihin on vapaa pääsy.

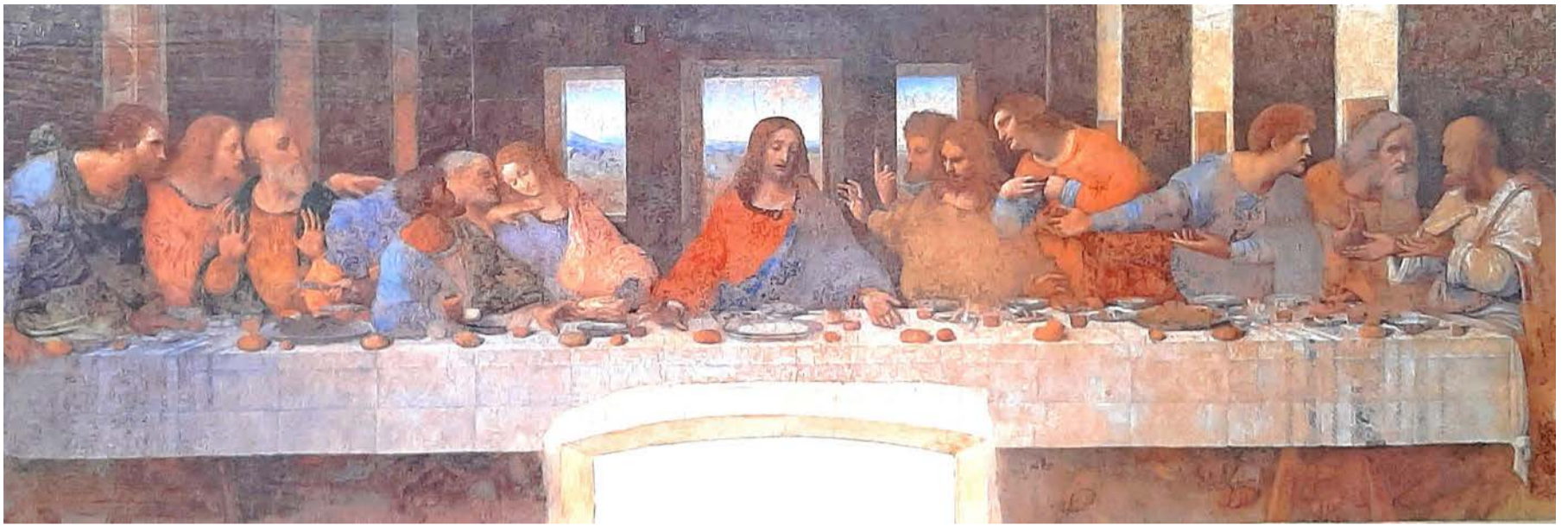
Kevään konsertoijat ovat: pe 8.4. klo 12 Arttu Selonen pe 29.4. klo 12 Tarja Silvennoinen pe 6.5. klo 12 Jaana Jokimies & urkuoppilaat

APUA ELOKUVALLA: KOLAHTAAKO SPECIAL

La 9.4. klo 14 Klondike -elokuva Kinopalatsissa Kolahtaako elokuvaviikko esittää: Apua elokuvalla varainkeruutapahtuma Ukrainalle. Näytöksen kaikki lipputulot menevät lyhentämättömänä Suomen Punaisen Ristin Ukrainan hätäapukeräykseen. Liput 10€. Lippuja voi ostaa ennakkoon www.kotkanleffat.fi tai teatterin aukioaikaoina puh. 044 517 5557

Kolahtaako -elokuvaviikon ja tämän erikoistapahtuman järjestävät Kolahtaako työryhmä ja Kotka-Kymin seurakunta yhteistyössä Kotkan Leffat Oy:n kanssa.

Leronardo da Vincin maalauksessa Viimeinen ehtoollinen Jeesus ja opetuslapset ovat pääsiäisateriaalla. Jeesuksen vasemmalla puolella on Magdalan Maria. Juudas on jo lähtenyt pois, ja pöydän ääressä ihmetellään tapahtumien kulkua.

Juudas, Pilatus ja kaksi Mariaa

Mikä johti nämä pääsiäistapahtumien ihmiset ratkaisuihinsa?

Teksti ja kuvat Ulla-Maija Sievinen

– Yhteiskunnallinen tilanne ja ihmisten vallan halu olivat pitkälti pääsiäisen tapahtumien taustalla. Juutalaiset kokivat olevansa valittu kansa, ja he odottivat Messiasta, joka vapauttaisi heidät Rooman valtakunnan alaisuudesta, pohtii Kotka-Kymin seurakunnan pastori **Juha Ropponen**.

Juudas Iskariotilla, Pontius Pilatuksella ja Jeesukselle tärkeillä naisilla oli pääsiäisenä kaikilla oma roolinsa.

Juudas teki paikkaa uudelle kuninkaalle

– Juudas on yksi pääsiäisen kiinnostavimmista ihmisistä. Hän oli opetuslapsista se fiksuin tyyppi ja myös poliitikko. Juudaksella oli eniten odotuksia Jeesuksen suhteen. Hän oli seurannut Jeesusta kahden vuoden ajan ja uskoi, että Jeesus muuttaisi yhteiskuntaa ja tekisi odotetun vallankumouksen, ajaisi roomalaiset pois.

Juudas oli tehnyt paikkaa uudelle kuninkaalle. Jeesus ei kuitenkaan halunnut tehdä hänen odottamaansa vallankumousta, ja niinpä Juudas käänsi takkinsa, meni roomalaisten puolelle ja antoi Jeesuksen ilmi. Jeesus ei ollutkaan se pelastaja, jota hän oli toivonut.

– Juudas tuskin ajatteli kuuluvansa jumalallisen tehtävään. Uskon, että hän toimi loppuun asti omalta kannaltaan hyvää tarkoittaen: koska Jeesuksesta ei ollut hänen toivomakseen kuninkaaksi, Jeesus sai kuolla.

– Pian Juudas tajusi virheensä, ajautui umpikujaan ja tappoi itsensä. Hän oli yksinäinen susi, jääräpäinen ja uhkarohkea mies, Ropponen miettii.

Hurraahuudoista tappovaatimukseen

Jos Juudas nähdään usein pääsiäisen pahiksena, samaan lokeroon laitetaan myös Pontius Pilatus.

– Nämä ihmiset on sijoitettu näyttämölle sen jälkeen, kun loppuratkaisu on nähty, ja hyviksistä on tehty pahiksia.

Tapahtumat sijoittuivat Rooman näkökulmasta synkälle syrjäseudulle, jolle virkamiehet laitettiin pitämään asiat etisellään – näin myös Juudean maaherra Pontius Pilatus. Käynnissä olivat kovat valtapelit.

– Virkamiesten tehtävänä oli estää vallankumous, ja he olivat työssään vastuunkantajia. On epäilua, että heidät esitetään huonossa valossa.

Viikkoa aikaisemmin kansa oli hurrannut aasilla ratsastavalle Jeesukselle, kuten nykypäivänä hurrataan kotiin palaavalle jääkiekon maailmanmestarijoukkueelle. Mikä sai ihmiset muuttamaan mieltään?

– Juha Ropponen

Valtapeli, halu miellyttää Roomassa olevaa keisaria ja kansan vahvat, äänekkäät vaatimukset ristiinnaulita Jeesus vaikuttivat Pilatuksen päätökseen.

– Viikkoa aikaisemmin kansa oli hurrannut aasilla ratsastavalle Jeesukselle, kuten nykypäivänä hurrataan kotiin palaavalle jääkiekon maailmanmestarijoukkueelle.

Mikä sai ihmiset muuttamaan mieltään arvaamattomalla, vaarallisella tavalla?

Ehkäpä Jumala sanoi kansalle, että muuttakaa mielenne.

Kaksi Mariaa ja tyhjä hauta

Jeesukselle rakkaat naiset, mukana äiti Maria ja Magdalan Maria, olivat paikalla, kun Jeesus haudattiin. Opetuslapset eivät uskaltaneet sitä tehdä.

– Magdalan Mariasta tiedetään hyvin vähän. Kertooko tämä siitä, että nainen yleensäkin oli miestä alhaisempi, miehen ja orjan väliin asettuva olio, vai haluttiin hänen elämänsä peitellä?

– On väitetty, että hän oli prostituoitu. Oliko tämä kirkon taholta esitettyä mustamaalausta? Vai oliko hänellä kenties mielenterveysongelmia, eikä hän siksi olisi saanut muuta työtä? Joka tapauksessa Jeesus ja Magdalan Maria asuivat lähekkäin ja olivat toisilleen tärkeitä ihmisiä.

Kun Mariat sitten menivät katsomaan hautaa, maa alkoi vavahdella ja järistä, ja enkeli laskeutui taivaasta. Enkeli sanoi: Älkää pelätkö, Jeesus on noussut kuolleista, tapaatte hänet Galileassa. Menkää kertomaan tämä hänen opetuslapsilleen. Niin väheksytyt naiset osoittivat rohkeutensa ja saivat tärkeän tehtävän.

Maailma on muuttunut, ihminen ei Evankeliumit herättävät lukijassaan paljon kysymyksiä. Juha Ropponen korostaa, että evankeliumit eivät ole historiallisia dokumentteja. Ihmisiä kuvataan suhteessa Jeesukseen.

Evankeliumit nostavat esiin myös ajatuksen, että vaikka tämän päivän maailma on täysin erilainen, ihminen sinänsä ei ole muuttunut.

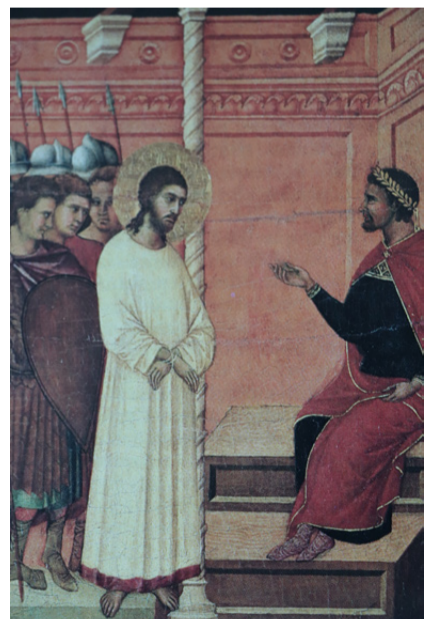
– Samanlaiset dynamiikat toimivat. Ihminen hakee toiminnallaan valtaa, hyväksyntää ja turvaa. Yhtä lailla tänä päivänä nähdään tunteettomuutta toisen ihmisen kärsimykselle. Vaikkapa jääkiekkomatsissa, jossa suurimmat kannustushuudot saa pelaaja, joka lyö toiselta hampaat suusta.

Kaksi Mariaa, äiti Maria ja Magdalan Maria taas edustavat lämpöä.

– Mutta kukapa äiti ei veisi poikansa ruumista pois paikalta, johon ihmiset kokoontuvat seuraamaan julmaa kansanhuvia? Ristiinnaulitsemiset olivat tuolloin yhtä suosittua katsottavaa kuin jääkiekkomatsit nykyään.

Juha Ropponen kiteyttää ajatuksensa pääsiäisen keskeisistä ihmisistä näin:

– En usko, että kukaan heistä ajatteli olevansa osa Jumalan suunnitelmaa. He toimivat omin päin – mutta ehkä sittenkin kaikki tämä nimenomaan kuului Jumalan pelastussuunnitelmaan.

Sienan tuomiokirkon alttaritaulussa Italiassa kuvataan Jeesusta Pilauksen edessä. Duccio di Buoninsegna maalasi sen vuosina 1308-1311.

Saarnastuoli sai nimensä, koska aiemmin saarnan piti piispa piispantuolistaan. Kun saarna siirtyi papin tehtäväksi, rakennettiin kirkkoihin saarnastuolit.

Oletko käynyt kryptassa?

Kirkkorakennuksesta löytyy myös lehteri, sakaristo, kuori ja ambo.

Teksti ja kuva: Heidi Nevalainen

Kirkot ovat monille meistä tärkeitä rakennuksia. Olemme istuneet niiden penkeillä, kuunnelleet urkuparvelta kantautuvaa soittoa ja käyneet polvistumassa alttarille. Mutta tunnetko kryptan, lehterin, ambon tai sakariston? Historiallisen rakennuksen eri osilla on omat nimityksensä.

Piispantuolista saarnastuoliin

Tutuin osa kirkossa taitaa olla alttari. Monissa uskonnoissa alttari on tuttu käsite; se merkitsee yleensä pyhän kohtaamisen paikkaa. Vanhan tradition mukaan alttari sijoitetaan kirkkorakennuksen itäosaan. Messussa käymme alttarilla nauttimassa ehtoollisen.

Messussa kävijöiden katse käy alttarin lisäksi ainakin saarnastuolissa päin, sillä sieltä pappi yleensä pitää saarnansa.

Useimmiten saarnastuoli on seurakunnasta katsoen vasemmalla eli pohjoisessa. Nimestään huolimatta saarnastuolissa ei istuta, vaan nimitys tulee siitä, että aiemmin kirkkoissa on ollut erityisiä piispantuoleja. Piispat pitivät saarnat omista istuimistaan käsin, mutta kun seurakunnat kasvoivat, siirtyivät saarnatehtävät papeille, ja tähän tarvittiin oma lukupulttinsa eli saarnastuoli.

Messua toimittava pappi puhuu saarnastuolin lisäksi lukupultetin eli ambon takaa. Sana ambo tulee kreikan sanasta anabainein eli astua ylös.

Salainen sakasti, mystinen krypta

Alttari ja lukupulttinkin sijaitsevat kirkon etuosassa eli kuorissa. Kuori on se kirkon osa, josta jumalanpalvelusta johdetaan.

Kirkkokansa istuu useimmiten kirkkosalin puolella, mutta lehterillekin on moni kiivennyt. Lehteri on yksinkertaisesti kirkon parveke tai parvi. Se voi olla varattuna uruille tai kuorolle tai myös kirkkokansalle.

Sakaristossa eli sakastissa ei sen sijaan kirkkokansa yleensä käy. Se on huone, jossa papit ja muut jumalanpalveluksen toimittajat valmistautuvat palvelukseen.

Vielä harvemmin kirkossa kävijä pääsee kryptaan eli kirkon kellariin. Krypta on kirkon lattian alle rakennettu kammion tai holvin tapainen tila, jota on voitu käyttää esimerkiksi arvoesineiden säilytyspaikkana.

Lohdun ja rohkaisun sanoja

Pelko ja huoli ovat sanapari, jotka ovat ilmaantuneet viime aikoina kotien arkeen, työpaikkojen kahvipöytiin ja julkiseen keskusteluun. Ensin kaksi vuotta koronapandemian aikaa ja nyt Ukrainan sota ovat ymmärrettävästi aiheuttaneet huolta ja pelkoa.

Pelkoja on monenlaisia. Sinänsä pelko on luonnollinen, selviytymistä tukeva tunne. Se saa varautumaan vaaratilanteisiin ja voi kanavoitua varovaisuudeksi, vastuullisuudeksi sekä viisaudeksi, jota arjessa tarvitaan.

Parhaimmillaan pelko auttaa suojautumaan ja varautumaan epävarman tulevaisuuden edessä. Huoli ja pelko voivat kuitenkin myös lamauttaa, ahdistaa ja viedä rohkeuden, jopa elämänolon.

Suotta ei Raamatussa ole lukuisia kehotuksia siitä, ettei tarvitse pelätä. ”Varpusia saa kolikolla kaksi, mutta yksikään niistä ei putoa maahan, ellei teidän Isänne sitä salli. Teidän jokainen hiuskarvannekin on laskettu. Älkää siis pelätkö. Olettehan te arvokkaampia kuin kaikki varpuset.” (Matt. 29:31).

Vanhan sanonnan mukaan huoli on pelon pikkuveli. Myös sen saa jättää Jumalan käsiin. ”Älkää siis huolehtiko huomispäivästä, se pitää kyllä itsestään huolen.” (Matt. 6:34). ”Heittäkää kaikki murheenne hänen kannettavakseen, sillä hän pitää teistä huolen.” (1. Piet. 5:7).

Kaikki ihmiset tarvitsevat joskus lohtua ja rohkaisua, sanoin tai teoin, elämän epävarmuuden ja tuntemattoman tulevaisuuden edessä. Monet tarvitsevat tätä juuri nyt.

Lohduttaminen on alun perin tarkoittanut sulattamista, pehmentämistä ja irrottamista. Uudessa testamentissa lohduttamista ja lohdutusta tarkoittava sana merkitsee kirjaimellisesti käännettynä ”kutsua vierelle”.

Pelkojen ja huolien jäädyttämiä sulatetaan, paineessa ja ahdistuksessa kovettuneita pehennetään, murheisiin ja toivottomuuteen kiinni jääneitä irrotetaan. Tämä on mahdollista toinen toisemme vierellä ja lähellä. Lohdutus on sitä, että pysyttelemme yhdessä ja lähellä lohdutuksen Jumalaa.

”Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, armahtava Isä ja runsaan lohdutuksen Jumala! Hän rohkaisee meitä kaikissa ahdingoissamme, niin että me häneltä saamamme lohdutuksen voimalla jaksamme lohduttaa muita ahdingossa olevia.” (2. Kor. 1:3–4).

Kun meitä lohdutetaan, voimme lohduttaa muita. Kun meitä rakastetaan, voimme rakastaa muita.

Seppo Häkkinen
Mikkelin hiippakunnan piispa

Elämän huolien ja murheiden kanssa ei tarvitse jäädä yksin

Elämän huolien ja murheiden kanssa ei tarvitse jäädä yksin. Seurakunnan perustehtävä on auttaa ja tukea vaikeuksien keskellä, niin käytännöllisissä asioissa kuin henkisessä selviämisesäkin. Kirkko tarjoaa luottamuksellista keskusteluapua myös puhelimesta ja verkossa. Nämä valtakunnalliset palvelut ovat käytössä kaikkialta Suomesta.

Seurakunta avasi pappien päivystävän puhelimen

Kotka-Kymin seurakunta avasi maaliskuussa pappien päivystävän puhelimen. Puhelimeen voi soittaa esimerkiksi, jos maailmantilanne painaa mieltäsi, jos tunteet kaipaavansa hengellistä pohdintaa tai keskustelua seurakunnan työntekijän kanssa. Ukrainan tilanne herättää juuri nyt monenlaisia tunteita ja ajatuksia, kuten surua, pelkoa, epävarmuutta ja myötätuntoa. Moni kokee voimattomuutta. Älä jää ajatustesi kanssa yksin. Kaikki käyty keskustelu on luottamuksellista.

Kotka-Kymin seurakunnan päivystävän papin tavoitat ma-pe klo 9-18 numerosta 040 545 9566. Huomioithan, että päivystysvuorossa oleva pappi ei aina pysty juuri samalla hetkellä vastaamaan. Numeroon ei voi lähettää tekstiviestejä.

Keittiömestari Eero Konkola sanoo mämmille ei kiitos – paitsi, jos kyse on itsehdystä mummonmämmistä.

Pääsiäisen pakolliset

Pashako vai mämmi – siinä pulma! Pääsiäisen ruoka otetaan joulua rennommin. Kotkalainen keittiömestari Eero Konkola ilmoittautuu lampaanystäväksi.

Teksti ja kuva Hannele Niemi

Pääsiäisruuasta harvalla on yhtä ehdottomia mielipiteitä kuin joulupöydän pakollisista antimista. Pääsiäisenä ruoka otetaan rennommin. Kun entistä harvempi nykyään paastoo, ei kieltämyksen päätteeksi enää tarvitse mässäilläkään.

Perinteitä silti vaalitaan, ehkä huomauttamatta ja tunnistamatta niiden lähteitä, joista osa pohjaa hengelliseen traditioon. Ortodoksiperinteet näkyvät myös luterilaiskeittiöissä, kuten agraarikulttuurin vaikutteetkin.

Esimerkiksi linnunmuna symboloi syntyvää elämää, uutta mahdollisuutta ja luonnon – Luojan – voimaa.

Monien pääsiäispöytään kuuluu rahka, josta tehtyjä herkkuja, kuten pasha, tuli Suomeen siirtokarjalaisten mukana. Kannaksella pashaa tehtiin hyödyntämällä paaston aikana käyttämättä jääneet maitotuotteet.

Pashaa tutumpi suomalaisille lienee mämmi, joka jakaa ehdottomasti kansan kahtia. Perimätiedon mukaan mämmiä valmistettiin Suomessa jo katolisena aikana pitkänperjantain ruuaksi. Onpa sitä sivelty leivän päällekin.

Ei kiitos, edes tuunattuna

Kotkalainen keittiömestari **Eero Konkola** kuuluu Ei kiitos mämmiä -ihmisiin.

– Tosin kerran Anjalassa sain itsehtyä

mummonmämmiä, joka oli täysin toisenlaista kuin tämä tuokkosissa myytävä. Se maistui itse asiassa hyvältä, etenkin kerman kera.

Viime aikoina mämmistä on tullut trendiruoka, josta on kehitelty lukuisia herkkuvaihtoehtoja jäätelöstä mudcakeen.

Tuunattuakaan mämmiä ei tarjoilla keittiömestarin kotona, eikä juuri työpaikallakaan, Keisarinsatama-ravintolassa.

/// Ruoka on ehdottomasti myönteinen asia. Sen avulla voi välittää myös toivoa ja kaikkea hyvää. – Eero Konkola

– Pääsiäisaikaan jälkiruokana ravintolassa on usein pashaa. Laivoilla, joilla työskentelin 16 vuotta, tarjolla oli kevään kunniaksi myös monenlaisia värikkäitä hedelmäsalaatteja.

Pääsiäisessä Konkolaa puhuttelee hengellistä sanomaa enemmän viesti keväästä ja lupaus kesästä. Heräilevä luonto ja lisääntyvä valo tuovat virkeyttä elämään.

Ravintolamaailmassa paasto ei näy, eivätkä monet ravintolat edes ole avoimna pääsiäisenä.

– Ennen pyhiä kevään juhla kyllä on läsnä lounastarjonnassa. Lammasta on niin alku- kuin pääruokanakin, kertoo Konkola.

Pikkukaritsoja vai villaa

Keittiömestari Konkola ilmoittautuu henkeen ja vereen lampaanystäväksi.

– Se on herkkua, ehdottomasti!

Lampaasta on moneksi. Jauhelihapihveiksi, lammaskaaliksi, paistiksi, viuluksi, karitsankareiksi. Konkolan vinkki osuu paistille: Valkosipuli-punaviini-rosmariini-timjami-marinadi ja pitkä haudutus.

– Keittäisin ennen kuin laittaisin uuniin. Sitten jäädyttäisin ja leikkaisin. Liemestä tekisin kastikkeen.

Lampaanviulun hän valkosipulikynsin pintamarinoisi pariiksi päiväksi, panisi paistopussiin mietoon lämpöön ... Ja nam!

Lammaskin jakaa ihmisiä, ei sentään mämmiin tapaan.

– Osa säälii pikkukaritsoja, toiset taas väittävät lampaan maistuvan villalle – mitä vanhempi, sitä pahempi.

Trendisetteriksikään Konkola ei tunnustaudu. Päinvastoin!

– Olen trendeistä pihalla kuin linnun-

lauta, mutta toki tiedän lihaisimmat ja maustetummat lammasmakkarat, chorizot ja artesaanituotteet.

Ruoka rauhan asialla

Konkolan pääsiäinen kuluu kotona, missä yhtenä iltana satsataan kunnolla – vaikka paistiin, tuoreisiin juureksiin ja muihin herkkuihin, kuten kotimaisiin kaloihin.

Loppupäivät pärjällään niillä, rennosti peruskotiruokameiningillä.

Näinä epävarmoina aikoina ruoka on entistä tärkeämpi elämänlähde ja turvatuoja. Ilon ja kiitoksen aihe.

– Ruoka on ehdottomasti myönteinen asia. Sen avulla voi välittää myös toivoa ja kaikkea hyvää. Rauhaa päälle maan!

Eero Konkolan äiti tuli evakkona Karjalan Valkjärveltä, päätyi sotalapseksi Ruotsiin ja ilahtui, kun poika ilmoitti ryhtyvänsä kokiksi.

– Sinulta ei ainakaan ruoka lopu kesken. Keski-Suomen Rutalahdessa kasvanut ja Kotkaan 20 vuotta sitten kotiutunut Konkola on viihtynyt ravintola-alalla 40 vuotta. Pienenä poikana leipomisinto oli vielä ruuanlaittohaavetta isompi. Tänäpäin valinta kääntyy ennemmin lammaspais-tin kuin kulitsan puolelle.

Helatorstaina 26.5. Kotkassa, Pyhtäällä sekä Virolahden ja Miehikkälän alueella pääsee pienelle pyhiinvaellukselle.

Pyhiinvaellus on ruumiin ruokaa

Pyhiinvaellus on matka pyhänä pidettyyn paikkaan. Se voi olla uskon ilmaisemista tai itsensä haastamista. Helatorstaina pyhiinvaellukselle pääsee Etelä-Kymenlaaksossakin.

Teksti Heidi Nevalainen, Kuva Roine Piirainen.

Pyhiinvaellus on yksinkertaistettuna matka johonkin paikkaan, jota pidetään pyhänä. Vuosittain miljoonat ihmiset matkustavat pyhiinvaelluskohteille. Pelkästään muslimien pyhiinvaelluksille Mekkaan osallistuu 2,5 miljoonaa ihmistä joka vuosi – tosin koronan vuoksi määrää on viime vuosina rajoitettu.

Eri uskonnoissa ja kulttuureissa on useita keskeisiä pyhiinvaelluskohteita, kuten pyhiä kaupunkeja ja paikkoja. Kristinuskossa tärkeitä kohteita ovat esimerkiksi Rooma, Jerusalem ja Santiago de Compostela.

Luterilaiselle vaeltajalle pyhiinvaellus on ruumiin rukousta, hengellisen elämän hoitamista ja hengittämistä Jumalan tahdissa. Se voi olla oman uskon ilmaisemista, mutta aina pyhiinvaellusta ei tehdä suoraan uskonnollisista syistä. Motiivina voi olla myös irtioton kaipuu, itsensä haastaminen ja omien rajojen kokeileminen tai vain kiinnostus luonnossa vaeltamiseen ja kulttuurihistoriallisiin kohteisiin.

Lyhytkin matka riittää

Tavallisella vaelluksella ja pyhiinvaelluksella on kuitenkin yksi ero: pyhiinvaellukseen liittyy aina henkinen tai hengellinen ulottuvuus, jonka vaeltaja itse määrittää. Pyhiinvaellukseen sisältyy merkityksen etsintää, ihmettelyä ja pyhyden äärelle asettumista. Voi olla,

että hengellinen ja henkinen ulottuvuus aukeaa vasta matkan jälkeenkin. Kokeuksena pyhiinvaellus on kokonaisvaltainen: se on paitsi fyysistä etenemistä myös syvyysuunnassa tehty matka.

Usein ajatellaan, että pyhiinvaellusmatkan tulee olla kymmenien ellei satojen kilometrien mittainen ja kestää useita päiviä. Matkan pituus ei kuitenkaan ole tärkeintä. Vaellusta voi tehdä vaikkapa labyrinthia kulkien, ikonin tai muun taideteoksen äärellä tai sitten kulkemalla vain muutaman tunnin matkan.

”Matkan pituus ei ole tärkeintä. Vaellusta voi tehdä vaikkapa ikonin äärellä tai kulkemalla vain muutaman tunnin matkan.”

Helatorstaina vaelletaan Etelä-Kymenlaaksossa

Etelä-Kymenlaaksossa lähdetään pyhiinvaellukselle helatorstaina. Pienet pyhiinvaellukset järjestetään samaan aikaan Pyhtään, Kotka-Kymin ja Haminan seurakuntien alueella.

Kaikki vaellukset starttaavat klo 12 ja osallistuminen on maksutonta.

Pyhtäällä liikkeelle lähdetään kirkolta ja päädytään Strömforsin Ruukille. Pituutta reitille tulee reilut 10 kilometriä. Vaelluksen päätteeksi kirkossa vietetään viikkomessu. Pyhtään seurakunta järjestää paluukuljetuksen takaisin Pyhtään kirkolle.

Kotkassa kierretään n. 20 kilometrin rengasreitti, joka lähtee Kymin kirkolta ja palaa samaan paikkaan. Maastossa pidetään ehtoollishetki.

Haminan seurakunnan pyhiinvaellus lähtee Virolahden kirkolta ja päättyy Miehikkälän kirkkoon. Matkan pituus on noin 24 kilometriä, mutta mukaan voi liittyä myös matkan varrelta. Miehikkälän kirkossa pidetään Hiljaisen illan ehtoollishetki vaelluksen päätteeksi. Tarvittaessa seurakunta järjestää paluukyydin Virolahden kirkolle.

HELATORSTAIN PIENET PYHIINVAELLUKSET

To 26.5. klo 12 alkaen. Ilmoittautumiset 22.5. mennessä.

- Kotkassa lähtö Kymin kirkolta, n. 20 km rengasreitti, paluu Kymin kirkkoon. Ilmoittautumiset: www.kotka-kyminseurakunta.fi/pyhiinvaellus
- Pyhtäällä lähtö kirkolta, päättyy Strömforsin Ruukille, n. 10 km. Paluukuljetus Pyhtään kirkolle. Ilmoittautumiset sähköp. marjo.kujala@evl.fi
- Kaakonkulmalla lähtö Virolahden kirkolta, päättyy Miehikkälän kirkkoon, n. 24 km. Mukaan pääsee myös matkan varrelta. Paluukyyti Virolahden kirkolle. Ilmoittautumiset www.haminanseurakunta.fi/ilmoittautumiset

Muut pyhiinvaellukset

- Hiljaisen viikon pieni pyhiinvaellus ma 11.4. klo 17.30. Lähtö Metsäkulman kappelilta, kuljetaan Höyteriin ja takaisin, n. 6 km.
- Koko perheen pieni pääsiäisvaellus ma 11.4. klo 17 Kymin kirkon pihalla. Kuljetaan yhdessä pääsiäisen tapahtumien äärelle. Sopii kaikenikäisille!

Esa Terviö ja Lars Forsman pohdiskelivat kirkkovuoden suurimman juhlan merkitystä ja viettoa. Ortodokseille pääsiäinen on kirkkovuoden suurin juhla.

Hiljentymisen aikaa

Ortodoksien, Vapaakirkon ja Helluntaiseurakunnan pääsiäisen vietossa on omat piirteensä. Kaikkia yhdistää hiljentymisen – ja yhteiseen ruokapöytään kokoontuminen.

Teksti ja kuvat Ulla-Maija Sievinen

Ortodokseille pääsiäinen on kirkkovuoden suurin juhla. Sitä edeltää 40 vuorokauden suuri paasto, joka alkaa sovintosunnuntaina. Ehtoopalveluksessa seurakuntalaiset pyytävät toisiltaan anteeksi syntejään.

– Paasto voi olla myös henkistä paastoa. Silloin ihminen pidättäytyy pahoista ajatuksista toisia kohtaan, Kotkan Pyhän Nikolaoksen kirkon isännöitsijä, staarosta **Esa Terviö** kertoo.

Ruokapaastoa enemmän paastonajan opetuksessa korostuu elämänmuutoksen ajatus: katumus, parannus, anteeksipyyttäminen ja -antaminen sekä sovinto.

Sovintosunnuntaista lähtien aletaan kirkossa elää Kristuksen kärsimysnäytelmää. Pääsiäistä edeltävän Suuren viikon aikana palveluksia kirkossa on joka päivä. Silloin kuljetaan Jeesuksen jalanjäljissä kohti pääsiäisen tapahtumia. Pääsiäisyön liturgiaan kuuluu ristisaatto, joka kiertää kirkon, ja ihmiset kantavat lyhtyä, ristiä ja ikoneita.

Yhteiseen pääsiäispöytään

Yöpalveluksen jälkeen paasto on päättynyt, ja ortodoksit kokoontuvat ruokapöytien ääreen.

– Kotimme oli ortodoksinen, ja Lempi-äitini kattoi pääsiäisyön pöytään muun muassa pashaa, kulitsaa, karjalanpiirakoita, munavoita, kakkuja ja suklaata, seurakuntaneuvoston jäsen **Lars Forsman** muistelee.

Ennen korona-aikaa Lars Forsmanin kotiin kokoonnuttiin samoissa merkeissä.

– Kulitsa on jäänyt pois, muuten tarjolla on ollut samoja ruokia.

– Pääsiäisen aterioita on nautittu joukolla myös pappilassa, kirkossa ja seurakuntatalilla, yleensä nyyttäriperiaatteella, Terviö kertoo.

Ortodokseilla on oma pääsiäistervehdyksensä. Tavatessa sanotaan: Kristus nousi kuolleista, ja tervehdykseen vastataan: totisesti nousi.

Pitkäperjantai on englanniksi Good Friday, hyvä perjantai, ja tuo nimitys kuvaa sitä, millaisena minä sen koen.

– **Mikko Almgren**

Sydämen hiljentymistä

– Meillä pääsiäistä vietetään ortodokseja pelkistetympinä. Ajattelen, että Jeesuksen elämän tyyli oli hyvin vaatimaton. Koen, että pääsiäinen on enemmänkin oman sydämen hiljentymistä ja tutkiskelua, miettii Kotkan Vapaaseurakunnan puheenjohtaja **Mikko Almgren**.

– Pääsiäinen on kirkkovuoden tärkein juhla, johon kuuluu kristinuskon keskeisin sanoma.

Pääsiäisenä väkeä kirkossa käy normaalia enemmän. Kirkkoa koristellaan sopivilla

kukilla, ja jumalanpalveluksessa lauletaan paljon.

– Varsinkin sunnuntaina lauletaan riemullisia lauluja, sanoo Almgren, joka vaimonsa Tertun kanssa laulaa usein niin kirkossa kuin kotonakin.

– Appeni **Allan Penttinen**, entinen seurakuntamme pappi, kehitti aikanaan kiirastorstain Getsemane-illan, jossa oli usein vierailtava puhuja ja jossa laulettiin hengellisiä pääsiäislauluja. Perinnettä jatkettiin, ja suosittuun tapahtumaan on tullut väkeä eri kirkkokunnistakin.

Almgrenin perheen kotona hiljennetään pääsiäisenä miettimään suurta sanomaa.

– Ei mitenkään muodollisesti, vaan kukin sydämessään. Pitkäperjantai on englanniksi Good Friday, hyvä perjantai, ja tuo nimitys kuvaa sitä, millaisena minä sen koen.

Sukulaisia tulee syömään. Perheen äiti valmistaa karitsaa ja erinomaista pashaa, ja pääsiäiseen kuuluvat myös mämmit, pääsiäismunat, tiput ja rairuohot.

– Ja tietysti pääsiäiskukko tuo lapsille muniä.

Pääsiäisen sanomaa lapsille

– On hyvä asia, kun saa kertoa lapsille pääsiäisen sanomaa, niin pyhäkoulussa kuin alakouluikäisten Mix-illoissakin, sanoo Kotkan Helluntaiseurakunnassa lapsityötä tekevä **Stina Turpeinen**.

Pääsiäisen tapahtumia havainnollistetaan lapsille usein tekemällä niistä näytelmiä.

– Tyhjä hauta kertoo lapsille, että Jeesus on ylösnoussut.

– Väreillä kuvaan pääsiäisensanoman ymmärrettävästi: kultainen sydän symboloi taivasta, musta sydän kuvaa syntiä, punainen sydän kertoo anteeksiantamuksesta ja valkea sydän kertoo siitä, kun Jeesus on tullut sydämeen asumaan.

Helluntaiseurakunta järjestää musiikkijumalanpalveluksen palmusunnuntaina. Kiirastorstain seurakunnassa Miksi lammasta -tapahtuma. Tapahtumassa käydään läpi, mistä pääsiäinen on saanut alkunsa. Sitten nautitaan lampaasta valmistettua pääsiäisateriaa ja käydään läpi Jeesuksen sovitustyö ristillä.

Ylösnousemusjuhlaa vietetään sunnuntai-sanana ja musiikin merkeissä.

– Minulle itselleni pääsiäinen merkitsee hiljentymistä pääsiäisensanoman äärellä. Pääsiäinen on myöskin valon ja kevään juhla, joka kertoo, että Kristus on ylösnoussut ja meillä on elävä Jumala.

Stina Turpeisen pääsiäiseen kuuluvat myös keväästä kertovat kukat.